

VOLGNUMMER
26-2015

DATUM
10-03-2015

ORGANISATIEONDERDEEL
B&O-Sociaal

CORRESPONDENTIENUMMER
2015-07270

BIJLAGEN
1

STELLER
Munnichs/350 3138
karin.munnichs@maastricht.nl

ONDERWERP RAADSVORSTEL
Uitvoeringsnota sport: Toekomstbestendige
Binnensportaccommodaties.

AAN DE GEMEENTERAAD,

1. Samenvatting

Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties

Op 21 mei 2013 is de sportnota 2020 "Mee@bewegen" vastgesteld door de Raad. Hiermee is opdracht gegeven voor uitvoeringsnota: "Toekomstbestendige binnensportaccommodaties". De huidige fijnmazige spreiding van de binnensportaccommodaties is qua bezetting, functionaliteit, leeftijd en kosten niet te handhaven en in die omvang, gezien de trends en ontwikkelingen (algemeen en sportspecifiek) niet meer nodig.

Doel van deze nota is te komen tot binnensportaccommodaties die tegemoet komen aan en in evenwicht zijn met de wensen, behoeften, vraag, gedragspatronen en financiële mogelijkheden van de toekomst.

Gefaseerd overcapaciteit terugbrengen.

Uitgaande van een minimale bezettingsgraad (de verhouding tussen het totaal aantal beschikbare uren en het daadwerkelijk aantal verhuurde uren) van 70% is er een overcapaciteit van 7 gymzalen/sportzalen. Deze overcapaciteit wordt gefaseerd, i.v.m. de nauwe relatie (wettelijke taak bewegingsonderwijs) met de onderwijsontwikkelingen waar op dit moment nog geen raadsbesluit over genomen is, teruggebracht. Op basis van de voorgestelde kaders worden de volgende gymzalen/sportzalen gesloten:

2015

- Sportzaal Heer/ Petrus Bandenplein(bouwjaar1970). (i.v.m. gebiedsontwikkeling Heer)
- Gymzaal Itteren (1983) (verkocht in januari 2015)
- Sportzaal Boschpoort(1972)
- Sportzaal Biesland (1972)
- Gymzaal WVV(1955)

2016 e.v.

- Gymzaal Nazareth (1955) en Limmel (1972). (I.v.m. nieuwbouw gymzaal Hoolhoes)

Na besluitvorming door de raad over de onderwijsontwikkelingen worden door het college vervolgbesluiten genomen ten aanzien van de binnensportaccommodaties.

Raadsvoorstel



2. Beslispunten

De raad wordt gevraagd akkoord te gaan met:

1. Bijgevoegde uitvoeringsnota 'Toekomstbestendige binnensportaccommodaties'.
2. Een minimale bezettingsnorm van 70% voor dag en avond gebruik.
3. De gefaseerde afbouw van gymzaal/sportzalen waarbij gestart wordt met het sluiten van onderstaande locaties:

2015

- Sportzaal Heer/ Petrus Bandenplein (gebiedsontwikkeling Heer)
- Gymzaal Itteren (reeds verkocht i.c.m. het schoolgebouw)
- Sportzaal Boschpoort
- Sportzaal Biesland
- **Gymzaal WV**

2016 en later

- Gymzaal Nazareth
 - Gymzaal Limmel
4. Het college te mandateren om, na besluitvorming t.a.v. de onderwijsontwikkelingen, vervolg beslissingen te nemen ten aanzien van de binnensportaccommodaties.

3. Aanleiding

Op 21 mei 2013 is de sportnota 2020 "Mee@bewegen" vastgesteld door de Raad. Hiermee is opdracht gegeven voor de uitvoeringsnota: "Toekomstbestendige binnensportaccommodaties". Sport heeft te maken met diverse trends en ontwikkelingen die er toe leiden dat het gebruik van binnensportaccommodaties afneemt. De belangrijkste trends en ontwikkelingen die van belang zijn voor de uitvoeringsnota worden hieronder kort vermeld:

- **Veranderende sportvoorkeuren:** Er is een stagnatie/daling in het aantal georganiseerde sporters. Er is meer toename van ongeorganiseerd en commercieel sporten.
- **Demografische ontwikkelingen:** Door vergrijzing en ontgroening is er minder jeugd binnen verenigingen en onderwijsinstellingen. Met name deze doelgroep sport veelvuldig in binnensportaccommodaties. Er is daarnaast een stijgende groep oudere sporters met andere wensen, die niet per definitie in gemeentelijke binnensportaccommodaties worden ingevuld. Kortom, door ontgroening en vergrijzing ontstaat een (verder) overschot aan binnensportaccommodaties.
- **Financiële tekorten/bezuinigingen:** Er is reeds jarenlang een structureel tekort op het sportbudget. Daarnaast zijn de accommodaties van hoge leeftijd waardoor de kosten voor beheer en onderhoud oplopen, waarmee wij overigens niet uniek zijn in Nederland.
- **Bereikbaarheid:** Afstand blijkt in Nederland voor vrijwel niemand een serieuze belemmering om te sporten. Tachtig procent van de sporters heeft minder dan een kwartier nodig om bij de



sportaccommodatie te komen. Onder 12 tot 17-jarigen gaat 77 procent van de sporters lopend of met de fiets.

Uit onderzoek (Quick scan "Sportbeleid in Maastricht 2012") uitgevoerd door het Mulier Instituut (instituut voor sociaal- wetenschappelijk sportonderzoek), (<http://www.maastricht.nl/web/Home/Sporten-in-Maastricht/Sportnota-2020.htm>) is o.a. gebleken dat Maastricht in vergelijking met andere gemeenten teveel accommodaties heeft en lage bezettingsgraden kent. Uit aanvullend onderzoek naar het gebruik van de binnensportaccommodaties kan geconcludeerd worden dat :

- In geen van de binnensportaccommodaties de maximale bezetting bereikt wordt.

	Totaal		Sport/avond		Onderwijs/Dag		Weekend	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Gymzalen	32%	26%	57%	46%	45%	36%	4%	4%
Sportzalen	34%	26%	52%	48%	44%	35%	5%	5%
Sporthallen	53%	35%	86%	78%	57%	24%	29%	25%
Totaal	39%	29%	65%	56%	48%	32%	12%	11%

- Er sprake is van een dalende vraag voor dag en avondgebruik.
- M.u.v. de sporthallen alle accommodaties voor meer dan de helft van de tijd in de piekuren (maandag-vrijdag tussen 18.00 en 22.00 uur) leeg staan.
- Sporthallen in de piekuren, maandag- vrijdag van 18.00-22.00 uur voor bijna 80% bezet zijn
- Gymzalen en sportzalen een zeer lage weekend bezetting kennen.
- Er beperkte vraag/behoefte is aan de extra hoogte van een sportzaal.
- De grootste vraag naar binnensportaccommodaties is op doordeweekse avonden.
- Er geen informatie beschikbaar is over de vraag en het gebruik van de niet gemeentelijke binnensportaccommodaties.
- Er een overcapaciteit is aan binnensportaccommodaties: er zijn ruim meer binnensportaccommodaties beschikbaar dan nodig om te kunnen voldoen aan de vraag.

Conclusie

De huidige fijnmazige spreiding van de binnensportaccommodaties in Maastricht is qua bezetting, functionaliteit, leeftijd en kosten niet te handhaven is en in die omvang, gezien de trends en ontwikkelingen (algemeen en sportspecifiek) niet meer nodig.

4. Relatie met bestaand beleid

1. Sportnota 2020 "Mee@bewegen"
2. Structuurvisie 2030
3. Bestuursakkoord: *Wij Maastricht !*
4. Manjefiek akkoord
5. Regeerakkoord en sectorakkoord Onderwijs



6. Kadernota Grond- en vastgoedbeleid
7. Integraal accommodatiebeleid 'In de steigers'
8. Handleiding leegstand en herbestemming.

Sportnota

Op 21 mei 2013 is de sportnota 2020 "Mee@bewegen" vastgesteld door de Raad. Hiermee is opdracht gegeven voor een uitvoeringsnota: "Toekomstbestendige binnensportaccommodaties. In de sportnota zijn kaders opgenomen waarop deze uitvoeringsnota gebaseerd is.

Kwaliteit	De kwaliteit wordt geborgd op het niveau schoon, heel en veilig.
Optimale bezettingsgraad	Doel is een hogere bezetting. Een te lage bezettingsgraad leidt tot sluiting of herbestemming.
Efficiënte verhuur	Gemeente stuurt richting gebruikers op locatie en tijdstip.
Hoger dekkingspercentage	Toewerken naar een hoger dekkingspercentage.
Goed bereikbaar	Vrijwel elke bewoner beschikt binnen een straal van 1000 meter om zijn woning over een binnensportaccommodatie. (Uitgezonderd Borgharen en Itteren hier blijft maximaal 1 locatie behouden).

Structuurvisie Maastricht 2030:

In de Structuurvisie is reeds vastgelegd dat de zorgplicht en ontwikkeling van basisscholen naar Integrale Kind Centra (IKC's) leidt tot herschikking van de kleinere binnensportvoorzieningen (gymzalen en sportzalen). Deze worden qua aantal en spreiding in relatie tot de onderwijsontwikkelingen (IKC's) opnieuw verdeeld. Als ordeningsprincipe is hiertoe reeds vastgelegd dat rondom een IKC een straal van maximaal 1000 meter getrokken wordt waarbinnen een gymzaal met voldoende capaciteit voor het grotere aantal leerlingen in een kindcentrum aanwezig moet zijn. Hierbij wordt uitgegaan van het principe dat de jongste doelgroep terecht kan in een speellokaal of vergelijkbare voorziening in of op korte afstand (300 m) van het schoolgebouw.

Bestuursakkoord

Deze herijking is onderdeel van de integrale aanpak voor maatschappelijk vastgoed van de gemeente Maastricht. In het bestuursakkoord *Wij Maastricht!* is geconcludeerd dat er behoefte is aan een toekomstgerichte, eenduidige aanpak en werkwijze op het gebied van integraal accommodatiebeleid. Daarmee moet een betere aansluiting ontstaan van vraag en aanbod van maatschappelijke voorzieningen in Maastricht. Huisvestingsvraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld onderwijs, sport en welzijn worden in samenhang met elkaar bekeken om zodoende te komen tot een toekomstbestendige inrichting van de stad.

Manjefiek akkoord

In 2011 hebben de kindpartners vooruitlopend op de verwachte ontwikkelingen het Manjefiek-akkoord gesloten. Doelstelling was het structureel gezond maken van de dienstverlening aan Maastrichtse kinderen in het primair onderwijs. Dit werd vooral ingegeven door demografische ontwikkelingen die versterking van het onderwijs noodzakelijk maakte. Het aantal scholen en locaties zal naar verwachting gaan dalen.

Het Manjefiek akkoord wordt uitgewerkt in een integraal huisvestingsplan dat gemeente en schoolbesturen samen opstellen. De uitwerking daarvan is niet eenvoudig vanwege veranderende wet- en regelgeving en bijbehorende onduidelijkheid en de demografische ontwikkelingen. Op dit moment wordt ingeschat dat e.e.a. medio 2015 ter besluitvorming aan de Raad wordt voorgelegd.

Het proces van de binnensportaccommodaties heeft nauwe samenhang met keuzes in het onderwijs. Min of meer tegelijkertijd met het proces voor de binnensport wordt gewerkt aan een integraal



huisvestingsplan kindcentra, de inhoud wordt intensief afgestemd. Keuzes voor de onderwijslocaties zijn leidend voor de toekomstbestendige binnensport.

Wettelijke taak: regeerakkoord en sectorakkoord

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor de planning en financiering van voldoende geschikte ruimte voor bewegingsonderwijs voor het basis en voorgezet onderwijs en voor de financiering van de eerste inrichting.

In het regeerakkoord is opgenomen dat “het kabinet streeft naar meer gymlessen per week in het primair onderwijs”. In het sector akkoord Onderwijs is als antwoord hierop opgenomen dat basis en speciaal onderwijs scholen vanaf 2017 minimaal 2 en waar mogelijk 3 lessen bewegingsonderwijs geven door een bevoegde (vak)leerkracht.

Deze uitvoeringsnota bevat aanvullende kaders en is een verdere uitwerking op de reeds vastgestelde kaders in de sportnota, structuurvisie en het bestuursakkoord.

De nota's Manjefiek akkoord, Regeerakkoord en Sectorakkoord onderwijs hebben een nauwe relatie met het onderwerp in verband met de wettelijke taak voor bewegingsonderwijs en/of lopende ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden. Na besluitvorming wordt herbestemming van gesloten accommodaties uitgevoerd conform kadernota grond- en vastgoedbeleid, integraal accommodatiebeleid 'In de steigers' en de handleiding leegstand en herbestemming. Deze nota's blijven ongewijzigd.

5. Gewenst beleid en mogelijke opties

Resultaat

De nu nog veelal traditionele binnensportaccommodaties worden omgevormd tot accommodaties die alle dagen vol in bedrijf zijn (Uitgaande van een bezetting van 70% van de (14) beschikbare uren per dag). Ze zijn goed bereikbaar, toegankelijk, schoon, heel, veilig en betaalbaar. Waar nodig worden accommodaties herbestemd of gesloten.

Overcapaciteit

Veel binnensportaccommodaties staan voor meer dan de helft van de tijd leeg. Het aanbod van binnensportaccommodaties voldoet in ruime mate aan de vraag: er is sprake van overcapaciteit. In de sportnota is reeds vastgelegd dat binnensportaccommodaties worden omgevormd tot accommodaties die *alle dagen vol in bedrijf zijn*. Waar nodig worden accommodaties herbestemd of gesloten. In het kader van efficiënt gebruik van accommodaties en middelen kunnen diverse gymzalen en/ of sportzalen herbestemd of gesloten worden.

Minimale bezettingsnorm

Om te kunnen bepalen hoe groot de overcapaciteit is, is eerst de gewenste minimale bezettingsgraad bepaald. Hierbij is rekening gehouden met:

- De kaders voor de **bereikbaarheid** voor onze gebruikers (1000 meter)
- Een redelijke mate van planningsflexibiliteit voor de gebruikers ten aanzien van dag en tijdstip.
- De tijdelijke/incidentele vraag in de winterperiode door de buitensportverenigingen. (Door de toename van het aantal kunstgrasvelden in de buitensportaccommodaties neemt deze vraag naar verwachting af)



Voorgesteld wordt de minimale gewenste bezetting, de bezettingsnorm, voor het dag/onderwijs èn avond/sport gebruik te leggen op 70%.

Definities bezettingsgraden

Tijdvak	Definitie
Onderwijs/dag	40 weken per jaar, 5 dagen per week 8.30-16.00 uur (7,5 uur per dag)
Sport/avond	40 weken per jaar, 5 dagen per week 18.00-22.00 uur (4 uur per dag)
Weekend	40 weken per jaar, za/zo 9.00-22.00 uur (13 uur per dag)
Totaal	40 weken per jaar, 7 dagen per week 8.30-22.30 uur (14 uur per dag)

Overcapaciteit berekend naar 'vakken'

Om de overcapaciteit te kunnen bepalen is eerst de totale vraag bepaald. Deze vraag is bepaald op basis van het gebruikersoverzicht van de 3^e week van januari 2014. Reden hiervoor is dat dit gezien het extra gebruik door de buitensportverenigingen de 'piekperiode' is.

Totale vraag/behoefte

De vraag is bepaald op basis van de vraag naar het aantal 'vakken'. Eén vak heeft de grootte van 1 gymzaal, een sporthal heeft afhankelijk van het aantal scheidingswanden 2 of 3 vakken.

	80% bezetting	70% bezetting
Onderwijs	17,7 vakken (BO 13,8 VO 3,9 vakken)	20,3 vakken (BO 15,9 en VO 4,4 vakken)
Sport/dag	2,3 vakken	2,7 vakken
<i>Totaal dag gebruik</i>	<i>20 vakken</i>	<i>23 vakken</i>
<i>Avond</i>	<i>25 vakken</i>	<i>29 vakken</i>

Overcapaciteit

Het piekgebruik is maandag t/m vrijdag van 18.00-22.00 uur. Er zijn dan 6 vakken c.q. gymzalen/sportzalen meer nodig dan overdag. De overcapaciteit is dan als volgt:

Bezettingsgraad	Benodigd aantal vakken piekgebruik	Overcapaciteit
100%	20	16
80%	25	11
70%=norm	29	7



Kaders terugbrengen overcapaciteit en kosten

Om de geconstateerde overcapaciteit en kosten terug te brengen worden onderstaande kaders voorgesteld om te bepalen welke locaties gesloten c.q. herbestemd worden.

Voldoen wettelijke taak i.r.t onderwijsontwikkelingen

- Toekomstbestendige binnensportaccommodatie/herschikking dienen **primair** afgestemd/volgend te zijn op de onderwijsontwikkelingen. Binnen een straal van 1000 meter rondom een basisschool liggen voldoende binnensportaccommodaties om te voldoen aan de wettelijk eisen t.a.v. bewegingsonderwijs
- De locatiekeuze van een basisschool is leidend voor de spreiding van gymzalen en sportzalen.

Bereikbaarheid

Vrijwel elke bewoner beschikt binnen een straal van 1000 meter om zijn woning over een binnensportaccommodatie, met uitzondering van de wijken Borgharen en Itteren. Hier streven we naar behoud van 1 gymzaal voor beide wijken.

Minimale bezettingsgraad

- De minimale bezettingsgraad van een gymzaal/sportzaal is **70%** voor dag én avond gebruik.
- Sporthallen worden vooralsnog niet gesloten. Hier wordt **geen** minimale bezettingsnorm voor bepaald.
- In het weekend zijn alle sporthallen geopend en 1 gymzaal/sportzaal in Oost en West.

Leeftijd accommodaties

In principe worden alleen accommodaties die minimaal 25 jaar oud zijn gesloten.

Vaststellen kwaliteitsniveau: schoon, heel en veilig

Het onderhoudsniveau van alle binnensportaccommodaties wordt, conform gemeentelijk Vastgoed beleid vastgesteld op onderhoudsniveau 3 volgens NEN 2767.

Efficiënt verhuur

- Accommodaties worden alleen nog per volledig ½ of heel uur verhuurd.
- Verhuur vindt in beginsel hoofdzakelijk aansluitend aan elkaar plaats.
- Huur van een hele sporthal heeft prioriteit, c.q. 1e toewijzing boven 1/3, 1/2 of 2/3 sporthal.
- Sporthallen worden optimaal ingepland voor dag/onderwijs gebruik.
- In 2015 wordt onderzoek verricht naar de invoering van digitaal verhuur en sleutelbeheer.



Gefaseerde afbouw

Relatie onderwijsontwikkelingen

Het terugbrengen van de overcapaciteit wordt gefaseerd uitgevoerd. Belangrijkste reden hiervoor is dat de onderwijsontwikkelingen, waar een nauwe relatie mee is als gevolg van onze wettelijke taak voor het bewegingsonderwijs, momenteel onvoldoende duidelijk zijn. Zodra hier besluitvorming door de Raad heeft plaats gevonden vindt vervolgonderzoek plaats naar de verdere consequenties voor het areaal van de binnensportaccommodaties.

Een andere reden voor gefaseerd sluiten is dat er tot op heden weinig bekend is van het gebruik van de niet gemeentelijke binnensportaccommodaties. Na besluitvorming over de onderwijsontwikkelingen wordt hier aanvullend onderzoek naar gedaan. Ook wordt dan onderzocht of, en zo ja welke, samenwerking er mogelijk is met de onderwijsinstellingen en corporaties: de eigenaren van de niet- gemeentelijke binnensportaccommodaties. Immers voor alle partijen zijn hier voordelen te behalen. Een hogere bezetting leidt tot een hoger dekkingspercentage c.q. lagere kosten.

Los van de onderwijsontwikkelingen kan, gezien de geconstateerde overcapaciteit, op basis van de lage bezetting reeds gestart worden met het afstoten van binnensportaccommodaties. Diverse gymzalen/sportzalen worden momenteel niet meer gebruikt voor bewegingsonderwijs. Gezien de trends en ontwikkelingen zijn deze in de toekomst hiervoor ook niet meer nodig.

Af te stoten binnensportaccommodaties

Rekening houdend met de geformuleerde kaders (bereikbaarheid, leeftijd en bezettingsnorm) worden vanaf het seizoen 2015-2016 de volgende gymzalen/sportzalen gesloten.

2015

- Sportzaal Heer/ Petrus Bandenplein(1970). Deze sportzaal wordt i.v.m. de gebiedsontwikkeling Heer, Petrus Bandenplein gesloopt.
- Gymzaal Itteren(1983) deze gymzaal is in januari 2015 verkocht i.c.m. het schoolgebouw
- Sportzaal Boschpoort(1972)
- Sportzaal Biesland (1972)
- Gymzaal WVV(1955)

2016 e.v.

- Gymzaal Nazareth(1955) en Limmel(1972). Sluiten na oplevering nieuwbouw gymzaal Integraal Kind Centrum Hoolhoes in 2016
- Onderwijsontwikkelingen; na besluitvorming t.a.v. de onderwijsontwikkelingen worden door het college vervolgbesluiten genomen ten aanzien van de binnensportaccommodaties

De verwachting is dat, uitgaande van een gelijkblijvende bezetting ten opzichte van 2013, door het sluiten van 6 gymzalen/sportzalen de gemiddelde bezettingsgraad (van alle accommodatiesoorten gezamenlijk) als volgt toeneemt:

- De totale bezettingsgraad stijgt met 5 % en wordt dan ongeveer 34%
- De avond/sportbezettingsgraad stijgt met 9% en wordt dan ongeveer 67%
- De dag/onderwijsbezettingsgraad stijgt met 4% en wordt dan ongeveer 38%



Overzicht alternatieve locaties

Gymzaal Itteren:	Gebruikers zijn inmiddels herplaatst.
Gymzaal WVV:	≤ 1000 meter: gymzalen De Letterdoes, Scharn 2, Scharn 1, Limmel, Nazareth (toekomstige gymzaal Hoolhoes) en Sporthal Geusselt
Sportzaal Boschpoort:	Tussen de 1000-1500 meter: gymzalen De Letterdoes en Caberg 2,
Sportzaal Biesland;	≤ 1000 meter: gymzalen Mariaberg, St. Pieter, Belfort 2, Belfort 3 en Sporthal Belfort. (Iets verder dan 1000 meter gymzaal Wolder).
Sportzaal Heer	Proces herplaatsing gebruikers is reed in gang gezet. ±1000 meter: gymzalen Heer 2, Scharn 1, La Belletsa en Sporthal De Heeg.

6. Duurzaamheid en gezondheid

n.v.t.

7. Personeel

n.v.t.

8. Informatie en automatisering

n.v.t.

9. (Duurzame) aanbestedingen

n.v.t.

10. IBOR beheersparagraaf

n.v.t.

11. Financiën

De MJOP binnensportaccommodaties, opgesteld door Maastricht Sport, laat onderstaande jaarlijkse exploitatie kosten en kosten groot onderhoud 2015-2024 zien voor de 7 te sluiten gymzalen/sportzalen.



	Jaarlijkse exploitatie kosten	Kosten groot onderhoud 2015-2024
Sportzaal Heer (1970)	57.351	127.990
Sportzaal Boschpoort (1972)	58.677	109.220
Sportzaal Biesland (1972)	56.678	101.360
Gymzaal Itteren (1983)	50.297	101.000
Gymzaal WVV (1955)	50.135	107.970
Gymzaal Nazareth* (1983)	75.941	75.250
Gymzaal Limmel *(1972)	49.390	81.570
Totaal*	398.469	704.360

*Hiervoor komt in 2016 gymzaal Hoolhoes terug.

In 2015 en 2016 wordt nauwelijks nog groot onderhoud verricht aan de te sluiten locaties. (Uiteraard wordt er voor gezorgd dat de accommodaties blijven voldoen aan de geldende (veiligheids-)eisen.)

De verwachte besparing op de exploitatie lasten voor 2015 bij sluiting van 5 locaties in 2015 is ongeveer €150.000. Gymzaal Itteren wordt vanaf februari 2015 niet meer verhuurd. De overige 4 locaties worden m.i.v. 1 augustus 2015 niet meer verhuurd.

Direct nadat in 2016 de nieuwbouw Gymzaal Hoolhoes wordt opgeleverd worden de 2 gymzalen in Limmel en Nazareth gesloten. De oplevering is voorzien bij de start van het nieuwe schooljaar 2016. Momenteel is niet bekend wat de jaarlijkse exploitatiekosten worden van de nieuwe gymzaal.

De opbrengsten van de te sluiten gymzalen/sportzalen komen ten behoeve van de tekorten op de onderhoudsbudgetten van de accommodaties van de begroting van Maastricht Sport.

12. Voorstel

Voorafgaand aan het opstellen van deze nota zijn wij in gesprek gegaan met 'het veld'. Wij hebben o.a. gesproken met verenigingen, ongeorganiseerde sporters, commerciële aanbieders, overige aanbieders van sport en andere partijen die gebruik maken van gemeentelijke binnensportaccommodaties of op welke manier dan ook bij sport betrokken zijn.

Klankbordgroep

Er is een klankbordgroep 'Uitvoeringsnota's sport' opgericht. De leden (13) konden zich aanmelden n.a.v. een oproep via diverse media. De Klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers van enkele verenigingen, zowel grote als kleinere verenigingen, binnen- en buitensportverenigingen, ongeorganiseerde sporters, onderwijsinstellingen en van belangenbehartigers. Doelstelling van de Klankbordgroep is om inhoudelijk van gedachten te wisselen over de kaders die tot toekomstbestendige binnensportaccommodaties moeten leiden, over de te verwachten effecten en



het te verwachten draagvlak. De bijeenkomst met de klankbordgroep vindt plenair en in beslotenheid plaats en heeft zowel een informerend als consulterend karakter.

De Klankbordgroep bijeenkomst heeft op 28 oktober 2014 plaatsgevonden. Het verslag is toegestuurd aan alle leden van de Klankbordgroep. Belangrijkste aanvulling van de Klankbordgroep is dat er ook aandacht moet zijn voor de vraagontwikkeling en stimulering. Hoofdstuk 2.3) is toegevoegd aan de uitvoeringsnota.

Sportcafé

Periodiek organiseren wij een sportcafé telkens met andere thema's op het gebied van sport en bewegen en met als doel om met elkaar in gesprek te komen en te blijven. Het sportcafé vindt in de openbaarheid plaats. Alle direct en indirect belanghebbenden zijn hiervoor uitgenodigd. De bijeenkomst staat ook open voor belangstellenden zoals raadsleden. Na afloop van iedere bijeenkomst is een verslag aan alle aanwezigen toegestuurd en aan de (voormalige) raadscommissie Breed Welzijn. Bij het opstellen van de sportnota zijn 2 sportcafé's georganiseerd waarin de situatie rondom de binnensportaccommodaties uitvoerig besproken is.

Daarna zijn tijdens het sportcafé van 30 oktober 2014 de kaders van deze nota gepresenteerd en besproken. Het verslag is conform afspraak verstuurd. N.a.v. het sportcafé zijn de twee onderdelen toegevoegd: dezelfde opmerking t.a.v. sport- en bewegingsstimulering zoals gemaakt in de Klankbordgroep. En er is aanvullend onderzoek gedaan naar het gebruik van de jeugd tussen 18.00- en 20.00 uur (hoofdstuk 6.3 is toegevoegd aan de uitvoeringsnota) en een aantal op- en aanmerkingen worden meegenomen in het vervolgproces na sluiting van accommodaties.

Adviesorganen

De vier officiële adviesorganen van de gemeente (Wmo-raad, Jongerenraad Maastricht, Adviescommissie Seniorenbeleid Maastricht en het CIMM) zijn gevraagd om advies te geven.

Raadscommissie Breed Welzijn/ 1^e raadsronde

Op 1 december is de (voormalige) raadscommissie Breed Welzijn geïnformeerd over deze uitvoeringsnota (=1^e Raadsronde) en was er gelegenheid tot vragen en discussie hierover. Op advies van de raadscommissie is de voorgestelde bezettingsnorm van 80% naar 70% verlaagd.

13. Vervolg / Planning

Herplaatsen gebruikers

Het sluiten van gymzalen en sportzalen is voor alle gebruikers vervelend, ook voor gebruikers van locaties die (vooralsnog) niet gesloten worden. Maastricht Sport, de verhuurder van de gemeentelijke gymzalen en sportzalen, gaat in overleg met de te herplaatsen gebruikers op zoek naar alternatieve mogelijkheden t.a.v. locatie, dag en/of tijdstip.

Alle gebruikers kunnen m.i.v. het seizoen 2015/2016 geconfronteerd worden met andere locaties, dagen en tijdstippen dan die de 1^e voorkeur hebben en zoals dit in het verleden het geval was. Bij de toewijzing van locatie, dag en/of tijdstip krijgen in principe wijk- gebonden jeugd (basisschoolleeftijd) voorrang boven niet wijk-gebonden jeugd, en wijk-gebonden doelgroepen krijgen in principe voorrang boven niet wijk-gebonden doelgroepen.



Proces af te stoten accommodaties

Voor de gymzalen/sportzalen die niet meer verhuurd gaan worden, wordt conform het gemeentelijke vastgoed beleid een nieuwe bestemming gezocht. Hierbij worden zowel de mogelijkheden voor verkoop, langdurige verhuur en sloop onderzocht.

In samenwerking met betrokken partijen wordt hiervoor een protocol ontwikkeld dat ter besluitvorming aan het college wordt voorgelegd.

Beheer en onderhoud/veiligheid

Gedurende de gebruikperiode wordt de kwaliteit van de accommodaties op peil gehouden door regulier onderhoud. Dit onderhoud is vastgelegd in meer- jaren- onderhoudsplannen. (MJOP) Indien bekend is dat een accommodatie wordt gesloten, wordt de noodzaak van de uitvoering van de geplande werkzaamheden nadrukkelijker afgewogen. Sommige werkzaamheden, bijvoorbeeld buitenschilderwerk, worden dan niet meer uitgevoerd. Uiteraard wordt er altijd voor gezorgd dat de accommodatie blijft voldoen aan de geldende (veiligheids-)eisen.

Monitoring

De bezettingsgraad per locatie wordt 2x per jaar gemonitord.

Tevredenheidsonderzoek

In 2016 vindt er een gebruikersonderzoek plaats.

Digitaal sleutelbeheer

Beheer is een punt van zorg vanwege kosten en efficiëntie. Op dit moment krijgen huurders tegen betaling van een borg een sleutel. Door het ontbreken van toezichthouders is er geen toezicht op het feitelijk gebruik. In 2015 wordt onderzoek gedaan naar de invoering van een digitaal sleutelbeheer en de mogelijkheden om digitaal te reserveren. Door koppeling van sleutel- en reserveringssysteem aan het digitale systeem komen er mogelijkheden om illegaal gebruik in beeld te krijgen en de extra huur- tijd in rekening te brengen. Stel een gymzaal wordt digitaal voor 1 uur geboekt, de gebruikers zien dat de tijd erna vrij is en gebruiken de zaal 2 uur. Dit wordt zichtbaar in het beheerlog en het extra uur kan via automatische incasso worden verrekend met degene die het eerste uur betaald heeft.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

P.J. Buijtels.

De Burgemeester,

O. Hoes.



VOLGNUMMER
26-2015

14. Communicatie richting raad

De uitvoeringsnota Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties wordt, conform afspraak in de sportnota, ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad.

Voor informatie over het reeds doorlopen participatie- en communicatie traject verwijst ik naar onderdeel 7 van deze nota.

Raadsvoorstel



BIJLAGE

i

VOLGNUMMER

26-2015

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 10 MAART 2015,
organisatieonderdeel b&o-Sociaal , no. 2015-07270;

BESLUIT:

akkoord te gaan met:

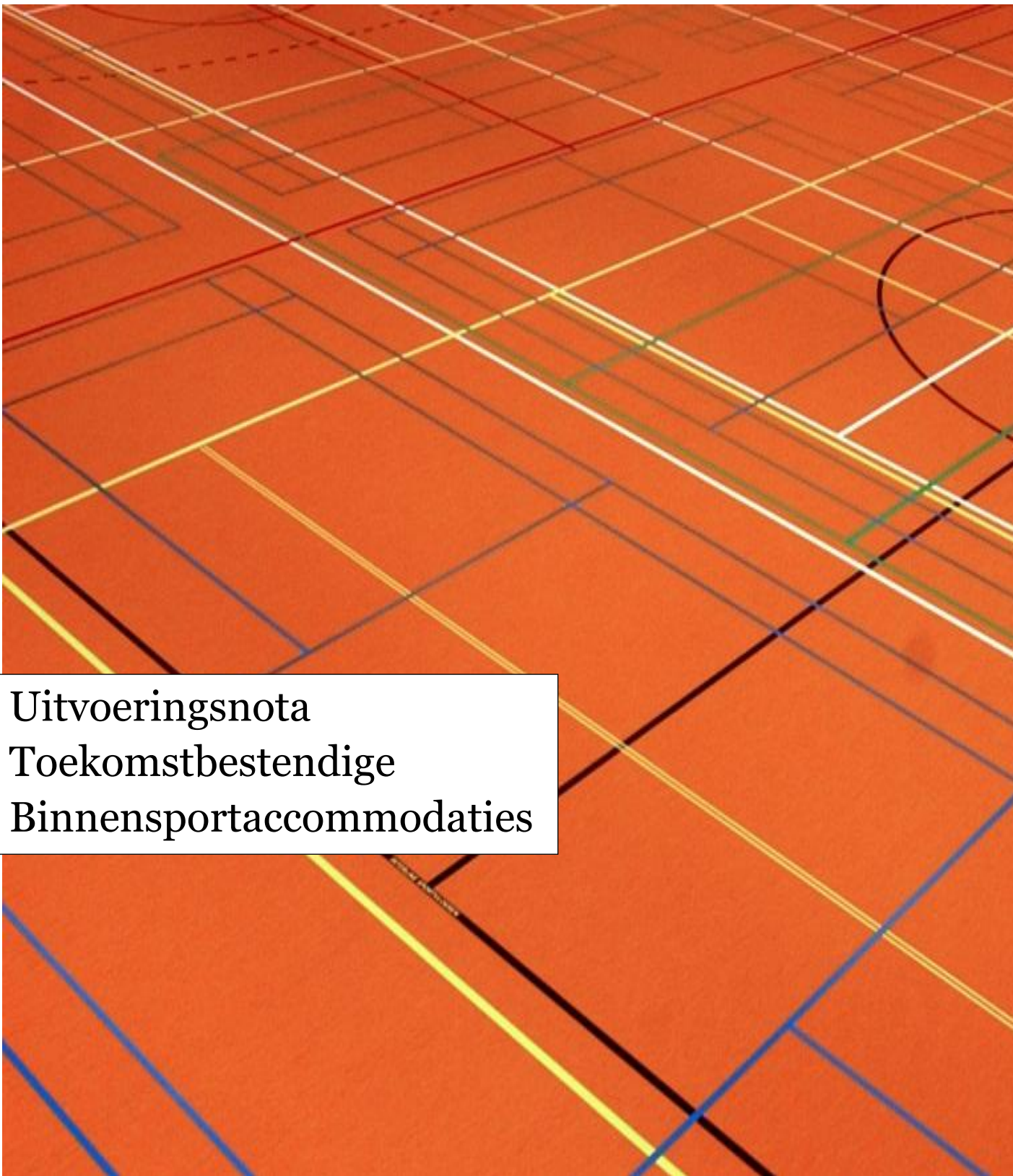
1. Bijgevoegde uitvoeringsnota 'Toekomstbestendige binnensportaccommodaties'.
2. Een minimale bezettingsnorm van 70% voor dag en avond gebruik.
3. De gefaseerde afbouw van gymzaal/sportzalen waarbij gestart wordt met het sluiten van onderstaande locaties:
2015
Sportzaal Heer/ Petrus Bandenplein (gebiedsontwikkeling Heer)
Gymzaal Itteren (reeds verkocht i.c.m. het schoolgebouw)
Sportzaal Boschpoort
Sportzaal Biesland
Gymzaal WVV
2016 en later
Gymzaal Nazareth
Gymzaal Limmel
4. Het college te mandateren om, na besluitvorming t.a.v. de onderwijsontwikkelingen, vervolg beslissingen te nemen ten aanzien van de binnensportaccommodaties.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van .

De Griffier,

De Voorzitter,

Raadsbesluit



Uitvoeringsnota
Toekomstbestendige
Binnensportaccommodaties



Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling.....	4
1.3	Resultaat	4
1.4	Kaders sportnota	4
1.5	Proces.....	5
1.6	Normen en visie.....	6
2	Trends en ontwikkelingen.....	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Onderwijsontwikkelingen	7
2.3	Dalende vraag sportaccommodaties: blijvend?	8
3	Binnensportaccommodaties in Maastricht	9
3.1	Capaciteit	9
3.2	Quickscan sportbeleid in Maastricht 2012.....	10
3.3	Kwaliteit accommodaties	11
3.4	Financiën	12
4	Ontwikkeling van de vraag/ gebruik binnensportaccommodaties	13
4.1	Definities.....	13
4.2	Bezettingsgraad	14
5	Conclusies vraag/gebruik binnensportaccommodaties.....	17
6	Terugdringen overcapaciteit gymzalen/sportzalen	17
6.1	Minimale bezettingsgraad.....	17
6.2	Accommodatiebehoefte/vraag.....	18
6.3	Overcapaciteit.....	19
7	Kaders terugbrengen overcapaciteit en kosten	19
7.1	Kaders	19
7.2	Gefaseerde afbouw	20
7.3	Planning afbouw overcapaciteit.....	21
7.4	Overzicht alternatieve locaties	21
7.5	Opbrengsten	22
7.6	Herplaatsen gebruikers	22
7.7	Proces af te stoten accommodaties.....	22
7.8	Vervolgacties.....	23
8	Bijlagen	24
8.1	Kenmerken per accommodatie	24
8.2	Overzicht binnensportaccommodaties per stadsdeel	25
8.3	Overzicht gebruikers te sluiten BI accommodaties 2015.....	26
8.4	Kaart binnensportaccommodaties	28
8.5	Verslag Klankbordgroep Sport 28 oktober 2014	29
8.6	Verslag Sportcafé 30 oktober 2014.....	33

Meebewegen om meer te bewegen

"Begraaf mij met mijn gezicht naar beneden," zei Diogenes; en toen men hem vroeg waarom, antwoordde hij: "Omdat binnen korte tijd alles ondersteboven zal worden gedraaid."

Verandering is onvermijdelijk, want verandering doet leven. Een wijsheid die zeker op sportgebied opgeld doet. In de afgelopen decennia is de sportbeoefening immers ingrijpend veranderd. Wie had pakweg 25 jaar geleden gehoord van bijvoorbeeld zumba en pilates. Zaalvoetbal en volleybal in het buurtgymzaaltje, dat was aan de orde.

Willen we dat mensen blijven bewegen of zelfs meer gaan bewegen, zullen we als gemeente met die veranderingen mee moeten bewegen. Dat betekent dat we ons beleid wat betreft de binnensportaccommodaties aanpassen aan de nieuwe tijdsgeest. Het is onze opdracht om enerzijds aan de wensen en behoeften van gebruikers tegemoet te komen, anderzijds onze ambitie te realiseren om meer mensen aan het sporten te krijgen tegen acceptabele kosten. Daar gaat deze nota over.

Meerdere maatschappelijke veranderingen leiden tot de noodzaak voor een volledig nieuw beleid voor de binnensportaccommodaties.

Dat is om te beginnen een kentering in onze sportvoorkeuren. Als gevolg van onder andere de individualisering en de 24-uurs economie kiezen mensen vaker voor de sportschool dan voor de sportvereniging. De commerciële fitnesscentra hebben in de periode 1991-2011 dan ook een explosieve groei doorgemaakt. Daarnaast is het individueel sporten zoals joggen en wielrennen zeer in zwang geraakt.

De tweede relevante verandering is de vergrijzing en ontgroening. Hierdoor ontstaan andere wensen omtrent inrichting en benutting van sportaccommodaties. Bovendien neemt de vraag van onderwijsinstellingen naar accommodaties af. Kortom, er dreigt een overschot en lage bezettingsgraad. De derde factor van eminent belang is de financiële. Dat wil zeggen dat we in Maastricht al jaren een structureel tekort hebben op het sportbudget. In belangrijke mate veroorzaakt door het feit dat onze sportaccommodaties van hoge leeftijd zijn en de kosten voor beheer en onderhoud oplopen. De tekorten moeten omlaag en de kwaliteit van de accommodaties omhoog.

Kortom, ons accommodatiebeleid is toe aan een fikse 'verbouwing'. Met als doel om tot optimale voorzieningen te komen, die inspelen op de wensen en behoeften, die meer mensen aan het bewegen krijgen en waarmee we onderbezetting en financiële om tekorten terugdringen. Dat vraagt om slimme verbindingen en het maken van juiste keuzes.

In deze nota kunt u lezen hoe we dat gaan doen.

André Willems
wethouder Sport

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 21 mei 2013 is de sportnota 2020 “Mee@bewegen” vastgesteld door de Raad. Hiermee is opdracht gegeven te komen met een uitvoeringsnota: “Toekomstbestendige binnensportaccommodaties”. Sport heeft te maken met diverse trends en ontwikkelingen die er toe leiden dat het gebruik van binnensportaccommodaties afneemt. Uit onderzoek (Quick scan “Sportbeleid in Maastricht 2012” uitgevoerd door het Mulier Instituut, Sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek, (<http://www.maastricht.nl/web/Home/Sporten-in-Maastricht/Sportnota-2020.htm>) is o.a. gebleken dat Maastricht in vergelijking met andere gemeenten teveel accommodaties heeft, lage bezettingsgraden kent en lage (buitensport) tarieven vraagt. (Naast deze uitvoeringsnota komt er in 2015 ook een nieuwe Tarievennota)

Geconcludeerd is dat de huidige fijnmazige spreiding van de binnensportaccommodaties in Maastricht qua bezetting, functionaliteit, leeftijd en kosten niet te handhaven is en in die omvang, gezien de trends en ontwikkelingen (algemeen en sportspecifiek) niet meer nodig is. Waar nodig worden accommodaties herbestemd of gesloten. In de sportnota zijn kaders geformuleerd waarop de uitvoeringsnota gebaseerd is.

Deze herijking is onderdeel van de integrale aanpak voor maatschappelijk vastgoed van de gemeente Maastricht. In het bestuursakkoord *Wij Maastricht!* is geconcludeerd dat er behoefte is aan een toekomstgerichte, eenduidige aanpak en werkwijze op het gebied van integraal accommodatiebeleid. Daarmee moet een betere aansluiting ontstaan van vraag en aanbod van maatschappelijke voorzieningen in Maastricht. Huisvestingsvraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld onderwijs, sport en welzijn worden in samenhang met elkaar bekeken om zodoende te komen tot een toekomstbestendige inrichting van de stad.

De bovenstaande onderzoeken en beleidskaders vormen mede de basis voor de in deze nota beschreven ontwikkelrichting van de binnensportaccommodaties.

1.2 Doelstelling

Doelstelling van deze nota is te komen tot binnensportaccommodaties die tegemoet komen aan en in evenwicht zijn met de wensen, behoeften, vraag, gedragspatronen en financiële mogelijkheden van de toekomst.

1.3 Resultaat

De nu nog veelal traditionele binnensportaccommodaties worden omgevormd tot accommodaties die alle dagen vol in bedrijf zijn (uitgaande van een bezetting van 70% van de (14) beschikbare uren per dag). Ze zijn goed bereikbaar, toegankelijk, schoon, heel, veilig en betaalbaar. Waar nodig worden accommodaties herbestemd of gesloten.

1.4 Kaders sportnota

In de sportnota zijn kaders vastgesteld waarop deze uitvoeringsnota gebaseerd is:

Kwaliteit	De kwaliteit wordt geborgd op het niveau schoon, heel en veilig.
Optimale bezettingsgraad	Doel is een hogere bezetting. Binnensport-accommodaties moeten gemiddeld meer dan de huidige 39% bezet zijn (onderzoek Mulier 2012). Een te lage bezettingsgraad leidt tot sluiting of herbestemming.
Efficiënte verhuur	Gemeente stuurt richting gebruikers op locatie en tijdstip.

Hoger dekkingspercentage	Het huidige dekkingspercentage binnensportaccommodaties is gemiddeld 53% (Onderzoek Mulier 2012). Wij werken toe naar een hoger dekkingspercentage.
Goed bereikbaar	Vrijwel elke bewoner beschikt binnen een straal van 1000 meter om zijn woning over een binnensportaccommodatie. (Uitgezonderd Borgharen en Itteren, hier blijft maximaal 1 locatie behouden)

1.5 Proces

Naast de diverse onderzoeken en analyses die door de gemeente zijn uitgevoerd, hechten wij ook veel waarde aan de mening van (individuele) sporters, sportverenigingen en andere partijen. Ook zij geven op allerlei manieren signalen af die wij serieus nemen. Het toekomstbestendig maken van de binnensportaccommodaties staat of valt met het draagvlak dat hiervoor aanwezig is. Politiek-bestuurlijk draagvlak wordt daarin bij voorkeur niet eerder gecreëerd dan dat het draagvlak onder de gebruikers is getoetst. Uit ervaring weten we dat gevoeligheden met respect behandeld moeten worden. We zoeken naar balans tussen de individuele belangen en het algemeen belang van efficiency.

Voorafgaand aan het opstellen van deze nota zijn wij in gesprek gegaan met 'het veld'. Wij hebben o.a. gesproken met verenigingen, ongeorganiseerde sporters, commerciële aanbieders van sport, overige aanbieders van sport en andere partijen die gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen of op welke manier dan ook bij sport betrokken zijn.

Klankbordgroep

Er is een klankbordgroep 'Uitvoeringsnota's sport' opgericht. De leden (13) konden zich aanmelden n.a.v. een oproep via diverse media. De Klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers van enkele verenigingen, zowel grote als kleinere verenigingen, binnen- en buitensportverenigingen, ongeorganiseerde sporters, onderwijsinstellingen en van belangenbehartigers. Doelstelling van de Klankbordgroep is om inhoudelijk van gedachten te wisselen over de kaders die tot toekomstbestendige binnensportaccommodaties moeten leiden, over de te verwachten effecten en het te verwachten draagvlak. De bijeenkomst met de klankbordgroep vindt plenair en in beslotenheid plaats en heeft zowel een informerend als consulterend karakter.

De Klankbordgroep bijeenkomst heeft op 28 oktober 2014 plaatsgevonden. (Verslag zie bijlage).

Sportcafé

Periodiek organiseren wij een sportcafé telkens met andere thema's op het gebied van sport en bewegen en met als doel om met elkaar in gesprek te komen en te blijven. Het sportcafé vindt in de openbaarheid plaats. Alle direct en indirect belanghebbenden worden hiervoor uitgenodigd. De bijeenkomst staat ook open voor belangstellenden zoals raadsleden. Na afloop van iedere bijeenkomst wordt een verslag aan alle aanwezigen toegestuurd en aan de (voormalige) raadscommissie Breed Welzijn. Bij het opstellen van de sportnota zijn 2 sportcafé's georganiseerd waarin de situatie rondom de binnensportaccommodaties uitvoerig besproken is.

Tijdens het sportcafé van 30 oktober 2014 zijn de kaders van deze nota gepresenteerd en besproken. (Verslag zie bijlage)

Adviesorganen

De vier officiële adviesorganen van de gemeente (WMO-raad, Jongerenraad Maastricht, Adviescommissie seniorenbeleid Maastricht en het CIMM) zijn gevraagd om inspraak te leveren.

1.6 Normen en visie

Visie

De visie op binnensportaccommodaties wordt als volgt geformuleerd:

“De gemeente Maastricht stimuleert haar inwoners hun leven lang te sporten en te bewegen in schone, hele, veilige en redelijk goed onderhouden en ingerichte binnensportaccommodaties.”

Normen

Ter uitwerking van deze visie worden de volgende normen als uitgangspunt genomen:

- Sporthallen voldoen zoveel mogelijk aan de eisen van NOC*NSF en van vakleerkrachten in de zintuiglijke en lichamelijke oefening (verenigd in de KVLO)
- Sportzalen en gymzalen worden zoveel mogelijk aangepast aan de huidige behoeften, wensen, ideeën en eisen van de gebruikers, waaronder de vakleerkrachten in de zintuiglijke en lichamelijke oefening (verenigd in de KVLO).
- Binnensportaccommodaties worden, overeenkomstig het gemeentelijk vastgoedbeleid beheerd en onderhouden op conditieklasse 3 / onderhoudsniveau 3 conform norm NEN 2767.
- Er wordt gestreefd naar een uniforme eigendom-, beheer- en exploitatievorm per soort binnensportaccommodatie (gymzaal/sportzaal of sporthal) en betaalbare geharmoniseerde tarieven.
- Er wordt uitgegaan van een optimaal en zo veel mogelijk multifunctioneel gebruik van de binnensportaccommodaties.

2 Trends en ontwikkelingen

2.1 Algemeen

Diverse algemene en sportspecifieke trends en ontwikkelingen zijn van invloed op de omvang en aard van de sportbeoefening van Nederlanders en de daarbij benodigde sportaccommodaties en voorzieningen. Ze hebben dan ook hun invloed op het gebruik van en de behoefte aan binnensportaccommodaties. Voor een uitgebreide samenvatting van de trends en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen verwijzen wij u naar de reader die hiervoor is opgesteld. Deze is te vinden op <http://www.maastricht.nl/web/Home/Sporten-in-Maastricht/Sportnota-2020.htm>

De belangrijkste trends en ontwikkelingen die van belang zijn voor deze nota worden hieronder kort vermeld:

- **Veranderende sportvoorkeuren:** Er is een stagnatie/daling in het aantal georganiseerde sporters. Er is meer toename van ongeorganiseerd en commercieel sporten. Er is een toename van sporten in de openbare ruimte
- **Demografische ontwikkelingen:** Door vergrijzing en ontgroening is er minder jeugd binnen verenigingen en onderwijsinstellingen. Met name deze doelgroep sport veelvuldig in binnensportaccommodaties. Er is daarnaast een stijgende groep oudere sporters met andere wensen, die niet per definitie in gemeentelijke binnensportaccommodaties worden ingevuld. Kortom, door ontgroening en vergrijzing ontstaat een (verder) overschot aan binnensportaccommodaties.
- **Financiële tekorten/bezuinigingen:** Er is reeds jarenlang een structureel tekort op het sportbudget . Daarnaast zijn de accommodaties van hoge leeftijd waardoor de kosten voor beheer en onderhoud oplopen, waarmee wij overigens niet uniek zijn in Nederland.

- **Bereikbaarheid:** Afstand blijkt voor vrijwel niemand in Nederland een serieuze belemmering om te sporten. Tachtig procent van de sporters heeft minder dan een kwartier nodig om bij de sportaccommodatie te komen. Onder 12 tot 17-jarigen gaat 77 procent van de sporters lopend of met de fiets.

2.2 Onderwijsontwikkelingen

De algemene trends en ontwikkelingen hebben, vanzelfsprekend, ook invloed op de onderwijsontwikkelingen. De relatie tussen deze nota en de onderwijsontwikkelingen wordt hier kort toegelicht.

Wettelijke taak

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor de planning en financiering van voldoende geschikte ruimte voor bewegingsonderwijs voor het primair en voorgezet onderwijs en voor de financiering van de eerste inrichting. Bij wet is bijvoorbeeld geregeld dat leerlingen in het basisonderwijs tenminste 1,5 klokuur per week sporten.

Regeerakkoord en sectorakkoord

In het regeerakkoord is opgenomen dat “het kabinet streeft naar meer gymlessen per week in het primair onderwijs”. In het sectorakkoord is als antwoord hierop opgenomen dat op het basisonderwijs en speciaal onderwijs scholen vanaf 2017 minimaal 2 en waar mogelijk 3 lesuren bewegingsonderwijs geven door een bevoegde (vak)leerkracht. Uit onderzoek (Mulier Instituut, nulmeting bewegingsonderwijs 2013) blijkt dat 1 op de 5 basisscholen in Nederland slechts één gymles geeft. Driekwart geeft 2 gymlessen van gemiddeld 48 minuten.

Structuurvisie Maastricht 2030

In de Structuurvisie is vastgelegd dat de zorgplicht en ontwikkeling van basisscholen naar Integrale Kind Centra (IKC's) leidt tot herschikking van de kleinere binnensportvoorzieningen (gymzalen en sportzalen). Deze worden qua aantal en spreiding in relatie tot de onderwijsontwikkelingen (IKC's) opnieuw verdeeld. Als ordeningsprincipe is hiertoe reeds vastgelegd dat rondom een IKC een straal van maximaal 1000 meter getrokken wordt waarbinnen een gymzaal met voldoende capaciteit voor het grotere aantal leerlingen in een kindcentrum aanwezig moet zijn. Hierbij wordt uitgegaan van het principe dat de jongste doelgroep terecht kan in een speellokaal of vergelijkbare voorziening in of op korte afstand (300 m) van het schoolgebouw.

Manjefiek akkoord

In 2011 hebben de kindpartners vooruitgelopen op de verwachte ontwikkelingen het Manjefiek-akkoord gesloten. Doelstelling was het structureel gezond maken van de dienstverlening aan Maastrichtse kinderen in het primair onderwijs. Dit werd vooral ingegeven door demografische ontwikkelingen die versterking van het onderwijs noodzakelijk maakte. Het aantal scholen en locaties zal naar verwachting gaan dalen.

Het Manjefiek akkoord wordt uitgewerkt in een integraal huisvestingsplan dat gemeente en schoolbesturen samen opstellen. De uitwerking daarvan is niet eenvoudig vanwege veranderende wet- en regelgeving en bijbehorende onduidelijkheid en de demografische ontwikkelingen.

Op dit moment wordt ingeschat dat e.e.a. medio 2015 ter besluitvorming aan de Raad wordt voorgelegd.

Het proces van de binnensportaccommodaties heeft nauwe samenhang met keuzes in het onderwijs. Min of meer tegelijkertijd met het proces voor de binnensport wordt gewerkt aan een integraal huisvestingsplan kindcentra, de inhoud wordt intensief afgestemd. Keuzes voor de onderwijslocaties zijn leidend voor de toekomstbestendige binnensport.

Spreidingsplan voortgezet onderwijs

Medio 2013 is de gemeente geïnformeerd door schoolbestuur LVO dat de inrichting en spreiding van het voortgezet onderwijs ter discussie is gesteld. Door de dalende leerlingenaantallen staat de houdbaarheid van het aantal locaties onder druk. Hoewel de gemeente geen formele rol heeft in de richting, inrichting en stichting van het voortgezet onderwijs, en het schoolbestuur over voldoende huisvesting beschikt, heeft de gemeente meegedacht in de fysieke consequenties van de op handen zijnde herinrichting. Dit heeft geleid tot een spreidingsplan voor het voortgezet onderwijs. Begin 2014 is dit spreidingsplan besproken met de gemeenteraad. De raad heeft vervolgens opdracht gegeven tot een onafhankelijk onderzoek naar de plannen en de financiële en organisatorische (on)mogelijkheden van meerdere brede scholengemeenschappen aan weerszijden van de Maas. Dit onderzoek is in januari 2015 gepresenteerd aan de Raad. Op dit moment is overleg over de toekomst van het middelbaar onderwijs in Maastricht.

2.3 Dalende vraag sportaccommodaties: blijvend?

De bevolking in Maastricht stabiliseert. Maar qua samenstelling is er sprake van ontgroening en vergrijzing. Deze demografische ontwikkelingen hebben een negatieve invloed op de sportdeelname en het accommodatiegebruik. De dalende vraag naar sportaccommodaties is in heel Nederland voelbaar.

Om te komen tot een optimale balans tussen vraag naar en aanbod van sportaccommodaties staan twee sporen centraal.

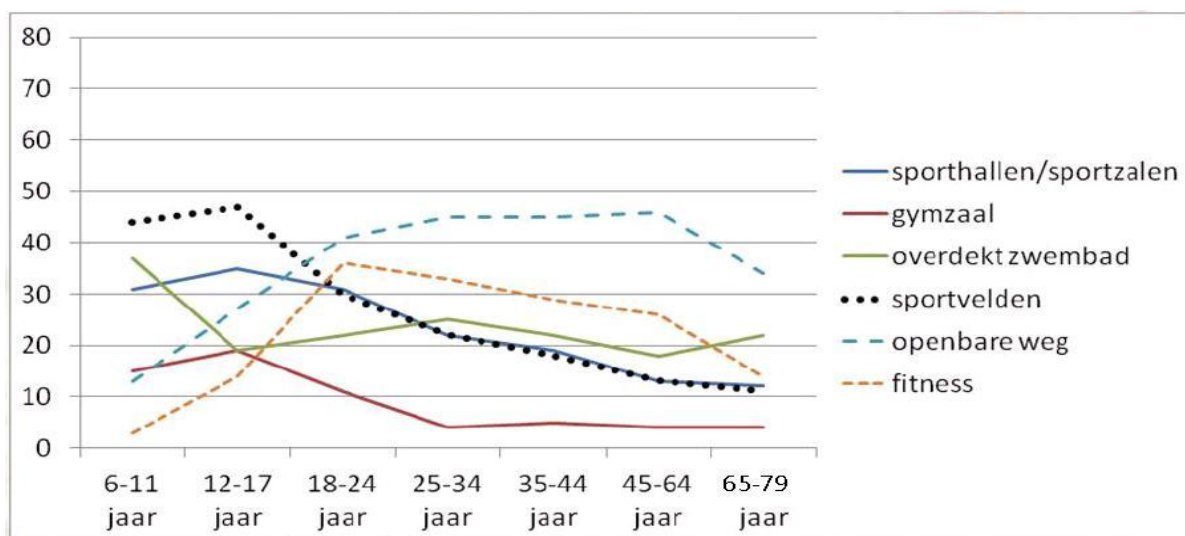
Spoort 1 : stijging sportdeelname

Bij het eerste spoor wordt de sportdeelname gestimuleerd om zo de vraag naar sportaccommodaties te doen stijgen.

Ouderen

De doelgroep ouderen is daarbij de belangrijkste doelgroep, enerzijds omdat deze groep in omvang steeds groter wordt en anderzijds omdat de sportdeelname binnen deze groep laag is en hier een enorm potentieel ligt. Wel is bekend dat deze doelgroep minder gebruik maakt van binnensportaccommodaties maar meer van de openbare ruimte.

Grafiek : Accommodatiegebruik naar leeftijd (landelijke cijfers, in procenten)



Sport- en bewegingsstimulering

Een van de pijlers van de sportnota is de sport- en bewegingsstimulering. Doel is dat voor nagenoeg elke Maastrichtenaar er binnen een straal van 1000 meter vanaf zijn/haar woning een sport- en beweegaanbod is dat veilig en toegankelijk is, zodat meer Maastrichtenaren gaan sporten en/of bewegen, vanuit het besef dat sporten en bewegen een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven en één of meerdere maatschappelijke doelen. Hierbij wordt specifieke inzet geleverd ten aanzien van leeftijdsgroepen en buurten die lager scoren dan het Maastrichts gemiddelde op de sport- en beweegparticipatie.

Toename aantal uren bewegingsonderwijs

In het regeerakkoord is opgenomen dat “het kabinet streeft naar meer gymlessuren per week in het primair onderwijs”. In het sector akkoord is als antwoord hierop opgenomen dat basisonderwijs en speciaal onderwijs scholen vanaf 2017 minimaal 2 en waar mogelijk 3 lessen bewegingsonderwijs geven door een bevoegde (vak)leerkracht.

Wmo

Het effect van sport als middel ter bevordering van de prestatievelden van de WMO is nog onbekend. De lange termijneffecten van het toenemende belang van sport zijn moeilijk te voorspellen. Het kan een positieve ontwikkeling voor de sportverenigingen zijn indien de verenigingen inspelen op hun veranderende rol van traditionele sportaanbieder (en inspelen op de veranderende consument) tot vraaggerichte en kwaliteit gerichte organisatie. Spelen ze hier niet goed op in, dan zal de dalende participatie doorzetten.

Spoor 2: aanpassen areaal binnensportaccommodaties

Het tweede spoor is dat, conform sportnota, wordt gekeken naar het aantal sportaccommodaties en hun spreiding door Maastricht. Bij een sterk afnemende vraag in tijden ontkomt men er niet aan sportaccommodaties te sluiten.

3 Binnensportaccommodaties in Maastricht

3.1 Capaciteit

De gemeente Maastricht heeft 3 soorten binnensportaccommodaties, te weten sportzalen, gymzalen en sporthallen. De verschillen worden vooral bepaald door de afmetingen en de functionaliteit. Ter informatie de afmetingen van de diverse type accommodaties: gymzaal 12 x 21 x 5,5 meter, sportzaal 13 x 22 x 7 meter, sporthal 24 x 44 x 7 meter. De sportzalen en de gymzalen zijn primair gebouwd ten behoeve van het bewegingsonderwijs en daardoor niet ingericht voor wedstrijdsporten; hiertoe zijn de sporthallen wel geschikt. Scholen voor voortgezet onderwijs beschikken in principe over eigen lokalen voor bewegingsonderwijs. Indien er onvoldoende capaciteit is op de eigen locatie, dan huren de scholen elders aanvullende capaciteit in, met name in gemeentelijke sporthallen en gymzalen.

Er zijn 29 multifunctionele gemeentelijke binnensportaccommodaties:

4 sporthallen (gemiddelde leeftijd sporthallen: 37 jaar)

8 sportzalen (gemiddelde leeftijd sportzalen: 39 jaar)

17 gymzalen (gemiddelde leeftijd gymzalen: 43 jaar)

Het totaal aantal ‘vakken’ is 36. 1 vak heeft de afmeting van een gymzaal, een sporthal heeft 2 of 3 vakken afhankelijk van het aantal scheidingswanden.

Per 2350 inwoners is in Maastricht 1 binnensportaccommodatie beschikbaar. Berekend naar vakken is dit 1 vak per 1950 inwoners.

In 2014 hebben 247 organisaties een gemeentelijke binnensportaccommodaties gehuurd.

De accommodaties worden nagenoeg allemaal multifunctioneel gebruikt door zowel onderwijs, NOC*NSF- verenigingen, overige sportverenigingen, overige verenigingen, ongeorganiseerde sporters en commerciële gebruikers. Daarnaast heeft de gemeente nog 3 gymzalen in eigendom die elk aan één

sportvereniging worden verhuurd (monogebruik). En tenslotte zijn er nog 19 binnensportaccommodaties (sport- en gymzalen) in eigendom van diverse onderwijsinstellingen of corporaties. De gemeente heeft geen taak in het verhuren van deze 19 zalen. Tevens beschikt de UM over 1 sporthal (oplevering nieuwbouw eind 2016, inclusief 2 gymzalen). In deze nota is het gebruik van de niet gemeentelijke sportaccommodaties niet opgenomen. In 2015 vindt hier aanvullend onderzoek naar plaats.

Tabel Vraag-aanbodanalyse sporthallen 2012

	Minimumvariant	Maximumvariant
Draagvlakcijfers sporthallen	20.000 (inwoners)	15.000 (inwoners)
Aantal inwoners*	115.061	115.061
Benodigd aantal sporthallen	5,8	7,7
Huidig aanbod (incl. 1 studentensporthal)	5	5
Overschot (+) of tekort (-)	-0,8	-2,7
Overschot (+) of tekort (-) (afgerond)	-1	-3

* Bevolking van 6 jaar en ouder

De analyse op basis van draagvlakcijfers toont aan dat de gemeente Maastricht in de minimumvariant een tekort heeft aan 1 sporthal. Omdat er in de gemeente Maastricht geen bijzondere knelpunten zijn waargenomen en dat een blik op de bezettingsgraden van de sporthallen uitwijst dat er geen sporthal aan zijn limiet zit, wordt er van uitgaan dat de minimumvariant voldoende aanbod biedt om te voldoen aan de vraag naar sporthallen. De aanwezige gymzalen en sportzalen vangen het tekort ruimschoots op. Daarnaast hebben wij de indruk dat inwoners van Maastricht ook gebruik maken van sporthallen in de omliggende gemeenten.

3.2 Quickscan sportbeleid in Maastricht 2012.

In de Quick scan Sportbeleid in Maastricht 2012, uitgevoerd door Mulier Instituut zijn ten aanzien van onze binnensportaccommodaties een aantal constateringingen gedaan. Het volledige rapport is te vinden op : <http://www.maastricht.nl/web/file?uuid=6ec08177-dbf6-4a99-b14c-56c2daacc2e0&owner=be0ef6f4-cbfo-48a4-8bd7-e6e0bc7bf5c0&contentid=29714&elementid=472682>

- De *bezettingsgraden* zijn laag, vooral in vergelijking met andere gemeenten. Maastricht heeft in 2012 een gemiddelde totale *bezettingsgraad* van 39% over alle binnensportaccommodaties (uitgaande van 14 uur per dag, 7 dagen per week en 40 weken per jaar).

Gymzalen	34 %
Sportzalen	41 %
Sporthallen	52 %
Gemiddeld	39 %

Ter vergelijking: de Brabantse steden (Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven) waarmee wij ons vergeleken hebben, kennen een gemiddelde bezettingsgraad van 52% over alle binnensportaccommodaties. In 2012 heeft het Mulier ook onderzoek gedaan naar de totale bezettingsgraad van de gemeentelijke binnensportaccommodaties in Heerlen en Sittard-Geleen. Deze zijn respectievelijk 44% voor Heerlen en 37% voor Sittard -Geleen.

- De gemeente Maastricht verdient via de inkomsten uit verhuur ongeveer de helft van de gemaakte kosten (exclusief kapitaalslasten, personeelskosten en kosten opgenomen op onderwijsbegroting) voor de binnensport terug (dekkingspercentage = 53%).

- In vergelijking met de Brabantse steden geeft Maastricht weinig uit aan de exploitatie van de binnensportaccommodaties, te weten € 1,5 miljoen (exclusief kapitaalslasten en personeelskosten) (begroting 2011).
- Binnensportverenigingen betalen hoge huren in vergelijking met buitensportverenigingen. Per lid betaalt een voetbalvereniging €15, een hockeyvereniging €14 en een volleybalvereniging €152 aan huur per jaar.
- Het aantal beschikbare m² gemeentelijke binnensportvloer blijkt in Maastricht ruimer te zijn dan de Brabantse steden.

Tabel: Binnensportaccommodaties vergeleken Brabant, Heerlen en Sittard-Geleen (2011)

	<i>Noord-Brabant (gemiddelde)</i>	<i>Maastricht</i>	<i>Heerlen</i>	<i>Sittard-Geleen*</i>
Totale m² sportvloer	16.277	12.182	8.141	10.080
m² sportvloer per 10.000 inwoners	911	1.007	915	1.133
Gemiddelde bouwjaar accommodaties	1980	1973	1976	1978
Expl. en beheerskosten gem. sportacc. per inwoner#	boven gemiddeld (€17,67)	laag (€ 11,78)	Boven gemiddeld (€17,37)	laag (€ 9,09)
Kostendeckingspercentage gem. sportaccommodaties	boven gemiddeld € 65%	gemiddeld (53%)	laag (37%)	hoog (74%)
Indirecte subsidie gem. sportacc. per inwoner	gemiddeld (€ 6,10)	gemiddeld (€ 5,60)	hoog (€ 11,00)	laag (€ 2,40)
Tarieven gem. sporthallen (verenigingenseizoenshuur)	hoog (€ 45,10)	hoog (€ 41,85)	laag (€29,25)	beneden gemiddeld (€34,40)

*Inclusief semi-private sporthallen # exclusief kapitaalslasten

3.3 Kwaliteit accommodaties

Het eigendom en daarmee het eigenarenonderhoud ligt bij Team Vastgoed. De (gemeentelijke) binnensportaccommodaties worden (m.u.v. sportzaal Malberg) door Vastgoed verhuurd aan Maastricht Sport. Die op haar beurt verantwoordelijk is voor verhuur, exploitatie en gebruikersonderhoud.

In 2014 heeft Bremen Bouw adviseurs onderzoek verricht naar de kwaliteit van de gemeentelijke binnensportaccommodaties. Er is een conditiemeting uitgevoerd conform onderhoudsniveau 3 NEN 2767. Deze norm is conform het gemeentelijke vastgoedbeleid. Het eigenaren- en gebruikersonderhoud is in kaart gebracht, er heeft een toetsing plaatsgevonden van alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving, er is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld (MJOP) en er is een database per accommodatie opgesteld. Geconcludeerd is dat **alle** gemeentelijke binnensportaccommodaties voldoen aan de norm, te weten conditiescore 3.

1	UITSTEKEND
2	GOED
3	REDELIJK
4	MATIG
5	SLECHT
6	ZEER SLECHT

3.4 Financiën

Het budget van Maastricht Sport is ontoereikend om alle accommodaties en voorzieningen in stand te houden. De begroting voor de binnensportaccommodaties is jaarlijks bijna 2 miljoen (inclusief kapitaallasten en personeelslasten). Een deel van kosten die gemaakt worden voor de binnensportaccommodaties staan op de (onderwijs) begroting van Vastgoed, te weten: verzekeringen € 21.000, OZB € 30.000 en kapitaallasten € 170.000.

Tabel: Begroting binnensportaccommodaties Maastricht Sport 2014

Binnensport (sporthallen, sportzalen en gymzalen)	900.832,00 D
Baten	1.051.080,00 C
Verhuur	568.090,00 C
verhuur kantines	58.132,00 C
doorbelasting energiekosten(onvoorzien)	150.000,00 C
Vergoeding OWHV huur gymzalen	174.858,00 C
Bijdrage OWHV groot onderhoud	100.000,00 C
Lasten	1.951.912,00 D
energiekosten	351.688,00 D
verzekeringen	11.115,00 D
kapitaallasten	37.048,00 D
gebruikersonderhoud	390.722,00 D
Eigenarenonderhoud	203.500,00 D
huur Vastgoed	3.681,00 D
Overige kosten	34.983,00 D
Schoonmaakkosten	279.533,00 D
OZB gebruiker	25.243,00 D
Mutaties voorziening onderhoud	87.810,00 D
Doorbelasting accommodatie	526.589,00 D

Tabel: Gemiddelde jaarlijkse kosten (eigenarenonderhoud/beheerskosten, vaste kosten, energie kosten, kosten wettelijke verplichtingen, apparaatskosten Maastricht Sport, schoonmaakkosten, onderhoudskosten en sportinventaris) per accommodatie soort uitgaande van de MJOP binnensportaccommodaties 2014.

Gymzaal	64.000
Sportzaal	66.000
Sporthal	181.000

4 Ontwikkeling van de vraag/ gebruik binnensportaccommodaties

In aanvulling op het onderzoek van Mulier uit 2012, is verdergaand onderzoek verricht naar het gebruik van de gemeentelijke binnensportaccommodaties. Hiervoor is gebruik gemaakt van informatie die beschikbaar is vanuit het online verhuur systeem (AMIS). Het jaar 2013 is als uitgangsjaar genomen om het gebruik c.q. de bezetting van de accommodaties in beeld te brengen.

Om een specifiek beeld te krijgen van de soort gebruiker, is gebruik gemaakt van een gebruikersoverzicht van de 3^e week van januari 2014. In deze periode vindt gebruik plaats door de reguliere binnensporters alsmede het incidenteel gebruik van de buitensporters. Buitensporten als hockey, honk/softbal en voetbal alsmede gecombineerde buiten-/ binnensporten als korfbal beperken hun binnensportgebruik doorgaans tot circa drie maanden per jaar. Als gevolg hiervan is er van december tot maart een intensiever gebruik. Van juni tot en met augustus is het gebruik vaak zeer gering omdat zowel het bewegingsonderwijs als de verenigingssport gedurende de zomerperiode geen of weinig gebruik van de accommodaties maakt.

“In de 3^e week van januari 2014 is er 29 uur verhuur aan ‘buitensportverenigingen’: voetbal 18 uur, hockey 6 uur en honk/softbal 5 uur”. Korfbal maakt 5.25 uur gebruik van een sportzaal.

4.1 Definities

Om het gebruik van onze binnensportaccommodaties in beeld te brengen oftewel de bezettingsgraad zijn de volgende definities gehanteerd. (Deze definities zijn afgestemd met het Mulier Instituut om daar waar mogelijk vergelijk met andere gemeenten te kunnen doen).

Tijdvak	Definitie
Onderwijs/dag	40 weken per jaar, 5 dagen per week 8.30-16.00 uur (7,5 uur per dag)
Sport/avond	40 weken per jaar, 5 dagen per week 18.00-22.00 uur (4 uur per dag)
Weekend	40 weken per jaar, za/zo 9.00-22.00 uur (13 uur per dag)
Totaal	40 weken per jaar, 7 dagen per week 8.30-22.30 uur (14 uur per dag)

4.2 Bezettingsgraad

Ontwikkeling gebruik per locatie 2009-2013

Gymzalen

Gymzaal	Totaal		Sport/Avond		Onderwijs/Dag		Weekend	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Gymzaal Belfort 2	53%	50%	80%	81%	82%	75%	0%	6%
Gymzaal Belfort 3	52%	25%	62%	55%	90%	32%	0%	6%
Gymzaal Borgharen	20%	13%	60%	34%	19%	16%	1%	0%
Gymzaal Caberg	29%	28%	67%	47%	33%	37%	3%	10%
Gymzaal Daalhof 2	26%	21%	47%	42%	37%	24%	2%	1%
Gymzaal De Heeg 2	36%	28%	80%	51%	38%	35%	9%	9%
Gymzaal De Heeg 3	39%	34%	75%	72%	45%	33%	7%	3%
Gymzaal Heer 2	31%	27%	50%	50%	45%	40%	11%	2%
Gymzaal Itteren	17%	8%	27%	18%	30%	9%	0%	0%
Gymzaal Limmel	25%	17%	52%	28%	34%	27%	0%	0%
Gymzaal Mariaberg	12%	20%	46%	39%	1%	30%	6%	1%
Gymzaal Nazareth	28%	25%	62%	40%	33%	37%	6%	2%
Gymzaal Scharn 1	37%	48%	63%	62%	53%	62%	7%	15%
Gymzaal Scharn 2	35%	24%	74%	50%	45%	30%	10%	9%
Gymzaal St. Pieter	40%	33%	44%	28%	69%	62%	2%	1%
Gymzaal Witte Vrouwenveld	28%	9%	43%	43%	49%	0%	3%	1%
Gymzaal Wolder	32%	34%	46%	42%	57%	59%	0%	4%

Sportzalen

Sportzaal	Totaal		Sport/Avond		Onderwijs/Dag		Weekend	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Amby 1	10%	7%	24%	23%	11%	3%	1%	0%
Amby 1 + 2	7%	7%	24%	19%	1%	0%	4%	9%
Amby 2	15%	18%	12%	23%	32%	32%	0%	1%
Biesland	62%	28%	94%	65%	88%	24%	13%	13%
Boschpoort	19%	16%	58%	57%	14%	4%	4%	3%
Heer 1	28%	33%	55%	45%	41%	50%	1%	5%
Malberg	30%	29%	51%	50%	44%	41%	6%	2%
Marienwaard	43%	42%	42%	56%	80%	68%	14%	9%
Pottenberg	33%	31%	71%	46%	44%	53%	0%	1%

Sporthallen

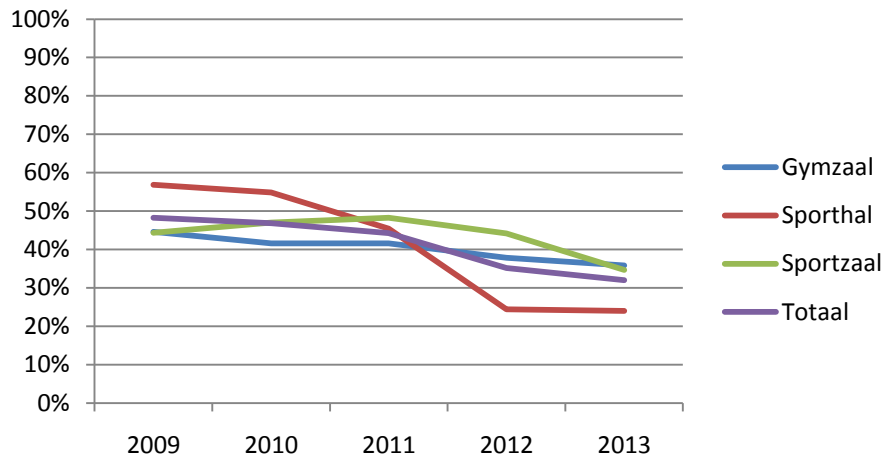
Sporthal	Totaal		Sport/Avond		Onderwijs/Dag		Weekend	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Sporthal Belfort								
Belfort 1/3 links		2%		2%		3%		1%
Belfort 1/3 rechts	15%	7%	4%	5%	33%	16%	0%	0%
Belfort 2/3 links	32%	12%	9%	4%	68%	29%	1%	0%
Belfort hele hal	22%	14%	75%	55%	0%	0%	20%	8%
Sporthal Daalhof								
Daalhof 1/3 links	0%	4%	1%	2%	0%	8%	0%	1%
Daalhof 1/3 midden	0%	1%	1%	3%	1%	0%	0%	0%
Daalhof 1/3 rechts	3%	1%	3%	4%	5%	1%	0%	0%
Daalhof 2/3 links	10%	1%	4%	6%	23%	0%	0%	0%
Daalhof hele hal	30%	24%	61%	47%	9%	6%	37%	32%
Sporthal De Heeg								
De Heeg 1/2 links	8%	10%	20%	33%	4%	4%	4%	5%
De Heeg 1/2 recht	4%	7%	19%	30%	0%	1%	0%	1%
De Heeg hele hal	34%	20%	60%	33%	26%	12%	21%	24%
Sporthal Geusselt								
Geusselt 1/3 links	2%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%
Geusselt 1/3 midden	1%	0%	3%	9%	0%	0%	0%	0%
Geusselt 1/3 rechts	2%	2%	4%	0%	0%	1%	1%	0%
Geusselt 2/3 links	6%	4%	20%	6%	0%	0%	3%	9%
Geusselt 2/3 rechts	1%	1%	0%	2%	0%	1%	2%	0%
Geusselt hele hal	44%	27%	57%	71%	58%	15%	24%	18%

Ontwikkeling bezettingsgraad per accommodatiesoort periode 2009-2013.

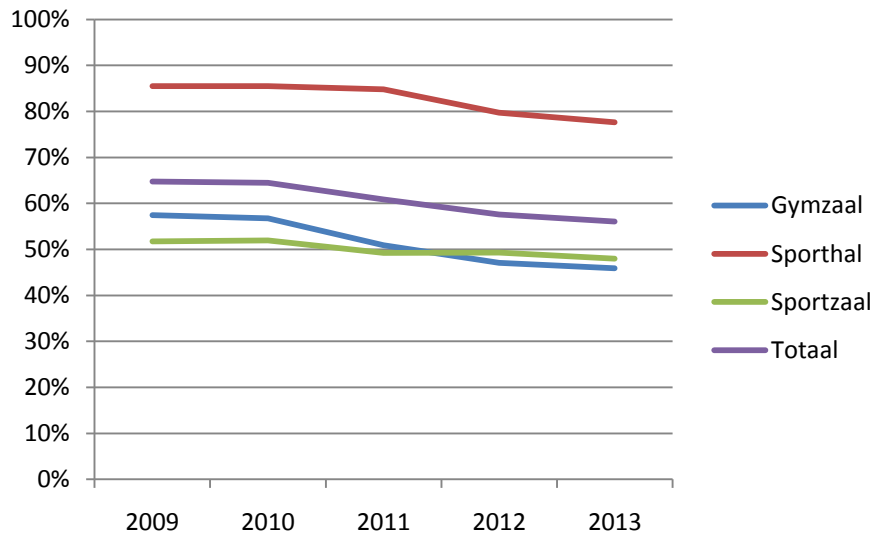
	Totaal		Sport/avond		Onderwijs/Dag		Weekend	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Gymzalen	32%	26%	57%	46%	45%	36%	4%	4%
Sportzalen	34%	26%	52%	48%	44%	35%	5%	5%
Sporthallen	53%	35%	86%	78%	57%	24%	29%	25%
Totaal	39%	29%	65%	56%	48%	32%	12%	11%

Trends in de bezetting 2009-2013

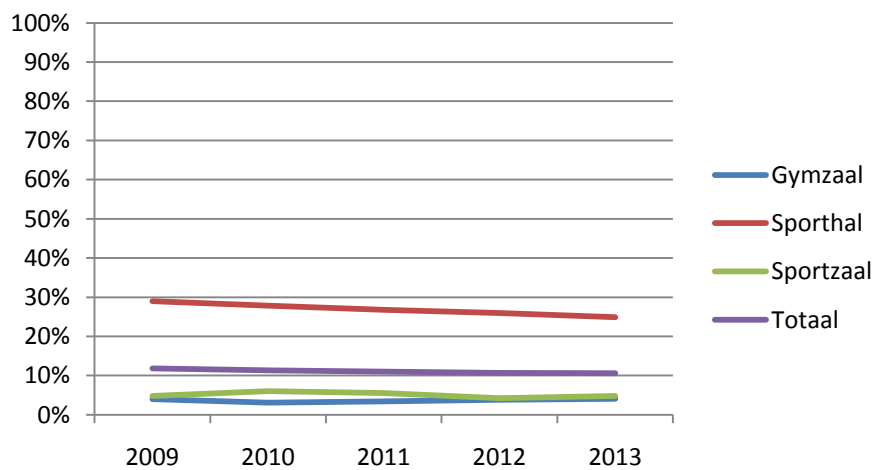
Onderwijs/dag



Sport/avond



Weekend



Gebruik sportzalen versus gymzalen

Sportzalen zijn in vergelijking met gymzalen 1,5 meter hoger. Een aantal sporten en/of doelgroepen kunnen deze extra hoogte benodigd hebben voor training en/of wedstrijden. Het gaat dan hoofdzakelijk om badminton, basketbal en volleybal.

Deze sporten maken 170 uur per week gebruik van een binnensportaccommodatie. Hiervan is 27,45 uur gebruik gemaakt van een sportzaal: 4 uur badminton, 4,5 uur basketbal en 19 uur volleybal. De overige uren wordt gebruik gemaakt van een gymzaal of sporthal.

Top 5 sporten in 2014 naar verhuurde uren volleybal (92), gevechtssport (57), badminton (53), zaalvoetbal (49), gymnastiek (43)

Illegaal gebruik

Gebruikers van binnensportaccommodaties krijgen, tegen een borg, een sleutel ter beschikking. In de binnensportaccommodaties is geen toezicht. Dit zou kunnen leiden tot illegaal gebruik.

5 Conclusies vraag/gebruik binnensportaccommodaties

Uit bovenstaande analyses worden op basis van de cijfers volgende conclusies getrokken:

- In geen van de binnensportaccommodaties wordt de maximale bezetting bereikt.
- In alle categorieën is er sprake van een dalende vraag.
- De grootste vraag is er voor de doordeweekse avonden.
- Gymzalen en sportzalen kennen een zeer lage weekend bezetting.
- Er is beperkte vraag/behoefte aan de extra hoogte van een sportzaal.
- Er is geen informatie beschikbaar over de vraag en het gebruik van de niet gemeentelijke binnensportaccommodaties.
- Er is een overcapaciteit aan binnensportaccommodaties: er zijn ruim meer binnensportaccommodaties beschikbaar dan nodig om te kunnen voldoen aan de vraag.
- M.u.v de sporthallen staan alle accommodaties voor meer dan de helft van de tijd in de piekuren leeg.
- Sporthallen zijn in de piekuren, maandag- vrijdag van 18.00-22.00 uur voor bijna 80% bezet.

6 Terugdringen overcapaciteit gymzalen/sportzalen

Uit de analyse is gebleken dat het aanbod van binnensportaccommodaties in ruime mate voldoet aan de vraag. Gezien de lage bezetting is er sprake van overcapaciteit. Veel binnensportaccommodaties staan voor meer dan de helft van de tijd leeg. In de sportnota is reeds vastgelegd dat binnensportaccommodaties worden omgevormd tot accommodaties die *alle dagen vol in bedrijf zijn*. Waar nodig worden accommodaties herbestemd of gesloten. In het kader van efficiënt gebruik van accommodaties en middelen kunnen diverse gymzalen en/ of sportzalen herbestemd of gesloten worden.

6.1 Minimale bezettingsgraad

Om te kunnen bepalen hoe groot de overcapaciteit is moet eerst bepaald worden wat de gewenste minimale bezettingsgraad is.

Hierbij dient rekening gehouden te worden met:

- De kaders voor de **bereikbaarheid** voor onze gebruikers
- Een redelijke mate van planningsflexibiliteit voor de gebruikers ten aanzien van dag en tijdstip.
- De tijdelijke/incidentele vraag in de winterperiode door de buitensportverenigingen. (Door de toename van het aantal kunstgrasvelden in de buitensportaccommodaties neemt deze vraag naar verwachting af)

Voorgesteld wordt de minimale gewenste bezetting voor het dag en avond te leggen op **70%**. In de berekeningen wordt ook 80% en 60% meegenomen. In 1^e instantie werd uitgegaan van 80% maar op verzoek van de raadscommissie is dit verlaagd naar 70%.

6.2 Accommodatiebehoefte/vraag

Om te kunnen bepalen hoeveel accommodaties gesloten c.q. herbestemd kunnen worden moet eerst de totale huidige vraag bepaald worden. Deze vraag is bepaald op basis van het gebruikersoverzicht van de 3^e week van januari 2013. Reden hiervoor is dat dit gezien het extra gebruik door de buitensportverenigingen gezien kan worden als een ‘piekperiode’.

Overdag

Het dag gebruik kent 2 categorieën gebruikers: Bewegingsonderwijs en overig sportgebruik.

Bewegingsonderwijs

In de 3^e week van januari 2014 werd 366 uur verhuurd voor onderwijsgebruik: 266 uur door het basisonderwijs en 100 uur door het voorgezet onderwijs.

Het bewegingsonderwijs bij het basisonderwijs gaat uit van 5,5 uur per dag en 4,5 dag per week. Totaal in te plannen is dan 24 uur per vak per week. Voor het voorgezet onderwijs is dit 6,5 uur per dag en 5 dagen per week. Per vak per week is dit dan 32,5 uur.

De vraag naar aantal vakken is dan als volgt: 11,1 vakken voor het basisonderwijs en 3,1 vakken voor het voorgezet onderwijs, totale vraag is dan 14,2 vakken.

Overige Sportgebruik

De vraag naar binnensportaccommodaties door overige sportgebruikers overdag is 1,9 vak (73 uur). Hierbij wordt uitgegaan van 5 dagen per week en 7,5 uur per dag is 37,5 uur per week per vak.

Avond

De grootste vraag naar binnensportaccommodaties is s’ avond tussen 18.00-22.00 uur: 400 uur. Dit komt overeen met 20 vakken: 5 dagen x 4uur=20 uur per vak per week van maandag-vrijdag.

De behoefte aan accommodaties is dan als volgt:

	80% bezetting	70% bezetting
Onderwijs	17,7vakken (BO 13,8 VO 3,9 vakken)	20,3 vakken (BO 15,9 en VO4,4)
Sport		
Sport/dag	2,3 vakken	2,7 vakken
Totaal dag gebruik	20 vakken	23
Avond	25 vakken	29

6.3 Overcapaciteit

Op basis van de behoefte kan nu de overcapaciteit bepaald worden tijdens het piekgebruik van maandag- vrijdag van 18.00-22.00 uur.

Bezettingsgraad	Benodigd aantal vakken piekgebruik	Overcapaciteit
100 %	20	16
80%	25	11
70%	29	7

Capaciteit avond sport jeugd

Een belangrijke gebruiker van binnensportaccommodaties is de jeugd. Deze doelgroep sport bij voorkeur tussen 18.00-20.00 uur. Aanvullend onderzoek laat zien dat er voldoende binnensportaccommodaties beschikbaar blijven op dit tijdstip om aan deze behoefte tegemoet te komen. In de 3^e week van januari 2014 werd er voor 88 uur per week van maandag - vrijdag binnensportaccommodaties aan deze doelgroep verhuurd. Dit komt overeen met een behoefte van 10 vakken.

Relatie sector en regeerakkoord

In het regeerakkoord is opgenomen dat “het kabinet streeft naar meer gymlessen per week in het basisonderwijs”. In het sector akkoord is als antwoord hierop opgenomen dat basisscholen en speciaal onderwijs scholen vanaf 2017 minimaal 2 en waar mogelijk 3 lessuren bewegingsonderwijs geven door een bevoegde (vak)leerkracht. Uit landelijk onderzoek (Mulier Instituut, nulmeting bewegingsonderwijs 2013) blijkt dat 1 op de 5 basisscholen slechts één gymles geeft. Driekwart geeft 2 gymlessen van gemiddeld 48 minuten.

Op basis van de onderzoek naar de vraag blijkt dat er een extra overcapaciteit is van 6 vakken, uitgaande van 70% bezetting, tijdens het dag cq onderwijs gebruik. Deze overcapaciteit is ruim voldoende om deze eventuele extra vraag in het PO en SO op te vangen. De eventuele vraagstijging is ongeveer 20%, wat overeenkomt met 4 vakken.

7 Kaders terugbrengen overcapaciteit en kosten

Om de geconstateerde overcapaciteit terug te brengen worden onderstaande kaders voorgesteld om te bepalen welke locaties gesloten c.q. herbestemd worden.

7.1 Kaders

Voldoen wettelijke taak i.r.t onderwijsontwikkelingen

- Toekomstbestendige binnensportaccommodatie/herschikking dienen **primair** afgestemd/volgend te zijn op de onderwijsontwikkelingen. Binnen een straal van 1000 meter rondom een basisschool liggen voldoende binnensportaccommodaties om te voldoen aan de wettelijk eisen t.a.v. bewegingsonderwijs
- De locatie keuze van een basisschool is leidend voor de spreiding van gymzalen en sportzalen.

Bereikbaarheid

Vrijwel elke bewoner beschikt binnen een straal van 1000 meter om zijn woning over een binnensportaccommodatie, met uitzondering van de wijken Borgharen en Itteren. Hier streven we naar behoud van 1 gymzaal voor beide wijken.

Minimale bezettingsgraad

- De minimale bezettingsgraad van een gymzaal/sportzaal is **70%** voor dag én avond gebruik.
- Sporthallen worden vooralsnog niet gesloten. Hier wordt **geen** minimale bezettingsnorm voor bepaald.
- In het weekend zijn alle sporthallen geopend en 1 gymzaal/sportzaal in Oost en West.

Leeftijd accommodaties

In principe worden alleen accommodaties die minimaal 25 jaar oud zijn gesloten.

Vaststellen kwaliteitsniveau: schoon, heel en veilig

Het onderhoudsniveau van alle binnensportaccommodaties wordt, conform gemeentelijk Vastgoed beleid vastgesteld op onderhoudsniveau 3 volgens NEN 2767.

Efficiënt verhuur

- Accommodaties worden alleen nog per volledig ½ of 1 uur verhuurd.
- Verhuur vindt in beginsel hoofdzakelijk aansluitend aan elkaar plaats.
- Huur van een hele sporthal heeft prioriteit, c.q. 1e toewijzing boven 1/3, 1/2 of 2/3 sporthal.
- Sporthallen worden optimaal in gepland voor dag/onderwijs gebruik.
- In 2016 wordt digitaal verhuur ingevoerd.

7.2 Gefaseerde afbouw

Relatie onderwijsontwikkelingen

Het terugbrengen van de overcapaciteit wordt gefaseerd uitgevoerd. Belangrijkste reden hiervoor is dat de onderwijsontwikkelingen, waar een nauwe relatie mee is als gevolg van onze wettelijke taak voor het bewegingsonderwijs, momenteel onvoldoende duidelijk zijn. Zodra hier besluitvorming door de Raad heeft plaats gevonden vindt vervolgonderzoek plaats naar de consequenties voor de spreiding van binnensportaccommodaties.

Een andere reden voor gefaseerd sluiten is dat er tot op heden weinig bekend is van het gebruik van de niet gemeentelijke binnensportaccommodaties. Na besluitvorming over de onderwijsontwikkelingen wordt hier aanvullend onderzoek naar gedaan. Ook wordt onderzocht of, en zo ja welke, samenwerking er mogelijk is met de onderwijsinstellingen en corporaties, de eigenaren van de niet- gemeentelijke binnensportaccommodaties. Immers voor alle partijen zijn hier voordelen te behalen. Een hogere bezetting leidt tot een hoger dekkingspercentage c.q. lagere kosten.

Los van de onderwijsontwikkelingen kan, gezien de geconstateerde overcapaciteit, op basis van de lage bezetting reeds gestart worden met het afstoten van binnensportaccommodaties. Diverse gymzalen/sportzalen worden momenteel niet meer gebruikt voor bewegingsonderwijs. Gezien de trends en ontwikkelingen zijn deze in de toekomst hiervoor ook niet meer nodig.

7.3 Planning afbouw overcapaciteit

Rekening houdend met de geformuleerde kaders (bereikbaarheid, leeftijd en bezettingsnorm) worden vanaf het seizoen 2015-2016 de volgende gymzalen/sportzalen gesloten.

2015

- Sportzaal Heer/ Petrus Bandenplein (1970). Deze sportzaal wordt i.v.m. de gebiedsontwikkeling Heer, Petrus Bandenplein gesloopt.
- Gymzaal Itteren(1983) deze gymzaal is in januari 2015 verkocht i.c.m het schoolgebouw
- Sportzaal Boschpoort(1972)
- Sportzaal Biesland (1972)
- Gymzaal WVV(1955)

2016 e.v.

- Gymzaal Nazareth(1955) en Limmel(1972). Sluiten na oplevering nieuwbouw gymzaal Integraal Kind Centrum Hoolhoes in 2016
- Onderwijsontwikkelingen; na besluitvorming t.a.v. de onderwijsontwikkelingen worden vervolg voorstellen gedaan.(Mandaat college)

De verwachting is dat, uitgaande van een gelijkblijvende bezetting ten opzichte van 2013, door het sluiten van 6 gymzalen/sportzalen de gemiddelde bezettingsgraad (van alle accommodatiesoorten gezamenlijk) als volgt toeneemt:

De totale bezettingsgraad stijgt met 5 % en wordt dan 34%

De avond/sportbezettingsgraad stijgt met 9% en wordt dan 67%

De dag/onderwijsbezettingsgraad stijgt met 4% en wordt dan 38%

7.4 Overzicht alternatieve locaties

Gymzaal Itteren:	Gebruikers zijn inmiddels herplaatst.
Gymzaal WVV:	≤ 1.000 meter: gymzalen De Letterdoes, Scharn 2, Scharn 1, Limmel , Nazareth (toekomstig Gymzaal Hoolhoes)en Sporthal Geusselt
Sportzaal Boschpoort:	Tussen de 1.000-1500 meter: Gymzaal De Letterdoes en Caberg 2
Sportzaal Biesland;	≤ 1.000 meter: gymzalen Mariaberg, St. Pieter, Belfort 2, Belfort 3 en Sporthal Belfort. (iets verder dan 1000 meter gymzaal Wolder.
Sportzaal Heer	Proces herplaatsing gebruikers is reed in gang gezet. ±1000 meter: gymzalen Heer 2, Scharn 1, La Bellettsa en Sporthal De Heeg.

7.5 Opbrengsten

	Jaarlijkse exploitatie kosten	Kosten groot onderhoud komende 10 jaar.	Totale kosten 10 jaar
Sportzaal Heer (1970)	57.351	127.990	701.509
Sportzaal Boschpoort (1972)	58.677	109.220	695.991
Sportzaal Biesland (1972)	56.678	101.360	668.142
Gymzaal Itteren (1983)	50.297	101.000	603.978
Gymzaal WVV (1955)	50.135	107.970	609.321
Gymzaal Nazareth* (1983)	75.941	75.250	761.788
Gymzaal Limmel *(1972)	49.390	81.570	575.471
Totaal	398.469	704.360	4.616.200

*Hiervoor komt in 2016 gymzaal Hoolhoes terug.

De opbrengsten van de te sluiten gymzalen/sportzalen komen ten gunste van de begroting Maastricht Sport.

7.6 Herplaatsen gebruikers

Het sluiten van gymzalen en sportzalen is voor alle gebruikers vervelend, ook voor gebruikers van locaties die (vooralsnog) niet gesloten worden. Maastricht Sport, de verhuurder van de gemeentelijke gymzalen en sportzalen, gaat in overleg met de te herplaatsen gebruikers op zoek naar alternatieve mogelijkheden t.a.v. locatie, dag en/of tijdstip.

Alle gebruikers kunnen m.i.v. het seizoen 2015/2016 geconfronteerd worden met andere locaties, dagen en tijdstippen dan die de 1^e voorkeur hebben en zoals dit in het verleden het geval was. Bij de toewijzing van locatie, dag en/of tijdstip krijgen in principe wijk- gebonden jeugd (basisschoolleeftijd) voorrang boven niet wijk-gebonden jeugd, en wijk-gebonden doelgroepen krijgen in principe voorrang boven niet wijk-gebonden doelgroepen.

7.7 Proces af te stoten accommodaties

Voor de gymzalen/sportzalen die niet meer verhuurd gaan worden, wordt conform het gemeentelijke vastgoed beleid een nieuwe bestemming gezocht. Hierbij worden zowel de mogelijkheden voor verkoop, langdurige verhuur en sloop onderzocht.

In samenwerking met betrokken partijen wordt hiervoor een protocol ontwikkeld dat ter besluitvorming aan het college wordt voorgelegd. Hierin wordt meegenomen dat maatschappelijke participatie van burgers die locaties willen overnemen, zelf bekostigen en exploiteren gestimuleerd wordt. (Voorbeeld zwembad Jekerdal)

7.8 Vervolgacties

Beheer en onderhoud

Gedurende de gebruikperiode wordt de kwaliteit van de accommodaties op peil gehouden door regulier onderhoud. Dit onderhoud is vastgelegd in meerjaren onderhoudsplannen. (MJOP)

Indien bekend is dat een accommodatie op korte termijn wordt gesloten, wordt de noodzaak van de uitvoering van de geplande werkzaamheden nadrukkelijker afgewogen. Sommige werkzaamheden, bijvoorbeeld buitenschilderwerk, worden dan niet meer uitgevoerd. Uiteraard wordt er altijd voor gezorgd dat de accommodatie blijft voldoen aan de geldende (veiligheids-)eisen.

Monitoring

De bezetting wordt frequent gemonitord.

Tevredenheidsonderzoek

In 2016 vindt er een gebruikersonderzoek plaats.

Digitaal sleutelbeheer

Beheer is een punt van zorg vanwege kosten en efficiëntie. Op dit moment krijgen huurders tegen betaling van een borg een sleutel. Door het ontbreken van toezichthouders is er geen toezicht op het feitelijk gebruik. In 2015 wordt onderzoek gedaan naar de invoering van een digitaal sleutelbeheer en de mogelijkheden om digitaal te reserveren. Door koppeling van sleutel- en reserveringssysteem aan het digitale systeem komen er mogelijkheden om illegaal gebruik in beeld te krijgen en de extra huurtijd in rekening te brengen. Stel een gymzaal wordt digitaal voor 1 uur geboekt, de gebruikers zien dat de tijd erna vrij is en gebruiken de zaal 2 uur. Dit wordt zichtbaar in het beheerlog en het extra uur kan via automatische incasso worden verrekend met degene die het eerste uur betaald heeft.

8 Bijlagen

8.1 Kenmerken per accommodatie

Tabel 1 Kenmerken Sporthallen (2014)

Nr	Accommodatie	Plaats	Zaaldelen	Afmeting sportvloer	Bouwjaar
1	Sporthal de Geusselt	Olympiaweg 81	2 (1/3 of 2/3)	32x49x7 m.	1971
2	Sporthal de Heeg	Roserije 500	2 (1/2)	28x48x7 m.	1983
3	Sporthal Daalhof	Goudenweg 190	2 (1/3 of 2/3)	24x44x7 m.	1983
4	Sporthal Belfort	Beeldsnijdersdreef 21	2 (1/3 of 2/3)	22x42x7 m.	1968

Tabel 2 Kenmerken Sportzalen (2014)

Nr	Accommodatie	Plaats	Zaaldelen	Afmeting sportvloer	Bouwjaar
1	Sportzaal Amby I*	Van Slijpestraat	1	24x14x7 m.	2005
2	Sportzaal Amby II*	Van Slijpestraat	1	24x14x7 m.	2005
3	Sportzaal Biesland	Athoslaan 24	1	13x22x7 m.	1972
4	Sportzaal Boschpoort	Meutestraat 100	1	13x22x7 m.	1972
5	Sportzaal Heer I	Petrus Bandenplein 1	1	13x22x7 m.	1970
6	Sportzaal Malberg	Malbergsingel 0	1	14x24x7 m.	1971
7	Sportzaal Marienwaard	Mariënwaard 35	1	13x22x7 m.	1969
8	Sportzaal Pottenberg	Opalinestraat 36	1	13x22x7 m.	1972

*Sportzaal Amby I en Amby II kunnen ook gecombineerd worden gebruikt. Samen hebben zij dan een afmeting van 24x28x7 meter.

Tabel 3 Kenmerken Gymzalen (2014)

Nr	Accommodatie	Plaats	Afmeting sportvloer	Bouwjaar
1	Gymzaal Belfort II	Peymeestersdreef 8	12x21x5½ m.	1969
2	Gymzaal Belfort III	Beeldsnijdersdreef 21	12x21x5½ m.	1968
3	Gymzaal Borgharen	Burg. Limpensweg 1	12x21x5½ m.	1962
4	Gymzaal Caberg II	Celestastraat 26	12x21x5½ m.	1968
5	Gymzaal Daalhof II	Aureliushof 140	12x21x5½ m.	1978
6	Gymzaal De Heeg II	Borghaag 31	12x21x5½ m.	1980
7	Gymzaal De Heeg III	Langendaal 25	12x21x5½ m.	1982
8	Gymzaal Heer II	Kelvinstraat 1	12x21x5½ m.	1970
9	Gymzaal Ifteren	Sterkenbergweg 30	12x21x5½ m.	1983
10	Gymzaal Limmel	Askalonsraat	12x21x5½ m.	1972
11	Gymzaal Mariaberg	Gentiaanstraat 3	10x20x6 m.	1966
12	Gymzaal Nazereth	Kast. Schaloenstraat 8	10x20x5 m.	1955
13	Gymzaal Scharn I	Kloosterstraat 18	12x21x5½ m.	1970
14	Gymzaal Scharn II	Kon. Swentiboldstraat	12x21x5½ m.	1989
15	Gymzaal St. Pieter	Burg. Ceulenstraat 60	12x21x5½ m.	1960
16	Gymzaal WVV	President Rooseveltlaan	12x21x5½ m.	1977
17	Gymzaal Wolder	Tongerseweg 345a	12x21x5½ m.	1955

8.2 Overzicht binnensportaccommodaties per stadsdeel

Noord-Oost	GZ Borgharen
	GZ Itteren
	GZ Limmel
	GZ Nazareth
	GZ WVV
	SH Geusselt
	SZ Amby 1
	Sz Amby 2
	SZ Marienwaard
Noord-West	GZ Belfort 2
	GZ Belfort 3
	GZ Caberg
	GZ Daalhof
	GZ Mariaberg
	SH Belfort
	SH Daalhof
	SZ Boschpoort
	SZ Malberg
SZ Pottenberg	
Zuid-Oost	GZ de Heeg 2
	GZ de Heeg 3
	GZ Heer
	GZ Scharn 1
	GZ Scharn 2
	SH De Heeg
	SZ Heer 1
Zuid-West	GZ St. Pieter
	GZ Wolder
	SZ Biesland

8.3 Overzicht gebruikers te sluiten BI accommodaties 2015

(overzicht 3^e week januari 2014)

Gymzaal Itteren

doelgroep	sport	periode	gebondenheid	dag	tijd	
jeugd	voetbal	incidenteel	wijk	di	18:30	19:30
jeugd	voetbal	incidenteel	wijk	wo	18:30	19:30
Jeugd*	gymonderwijs	seizoen	wijk	ma	11:00	11:45
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	ma	13:15	14:45
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	di	11:00	11:45
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	wo	11:00	11:45
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	do	11:00	11:45
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	vr	09:30	10:15
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	vr	11:00	11:45
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	vr	13:15	14:00
volwassenen	gymnastiek	seizoen	wijk	ma	18:30	19:30
volwassenen	badminton	seizoen	wijk	wo	20:00	21:00
volwassenen	badminton	seizoen	niet-wijk	do	21:00	23:00

Gymzaal WVV

jeugd	voetbal	incidenteel	wijk	ma	18:00	19:00
jeugd	voetbal	incidenteel	wijk	wo	18:00	19:00
combinatie	gevechtssport	seizoen	niet-wijk	wo	19:00	20:15
combinatie	gevechtssport	seizoen	niet-wijk	vr	19:00	20:15
	Maastricht Sport			di	16:30	17:30
	Maastricht Sport			do	17:30	18:30
volwassenen	capoeira	seizoen	niet-wijk	do	19:00	21:00
volwassenen	gevechtssport	seizoen	niet-wijk	ma	20:30	21:30
	jongleren	seizoen	niet-wijk	di	19:00	21:00

Sportzaal Biesland

jeugd	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	di	18:45	20:00
jeugd	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	wo	17:30	19:00
jeugd	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	do	19:15	19:30
jeugd	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	do	19:30	21:45
jeugd	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	vr	17:30	20:00
jeugd	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	za	09:00	11:30
volwassenen	volleybal	seizoen	niet-wijk	ma	20:15	21:45
volwassenen	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	ma	19:15	20:15
volwassenen	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	wo	20:00	21:00
Jeugd*	gymonderwijs	seizoen	wijk	di	12:10	16:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	wo	11:20	15:10
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	do	08:30	11:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	do	14:20	16:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	vr	13:30	15:10
volwassenen	zaalvoetbal	seizoen	niet-wijk	do	21:45	22:45
volwassenen	fitness	seizoen	niet-wijk	di	20:00	21:00

Sportzaal Boschpoort

volwassenen	schermen	seizoen	niet-wijk	di	19:00	22:00
volwassenen	schermen	seizoen	niet-wijk	do	18:30	20:00
volwassenen	gymnastiek	seizoen	niet-wijk	ma	21:00	22:30
jeugd	diversen	seizoen	niet-wijk	wo	09:30	10:30
volwassenen	diversen	seizoen	niet-wijk	ma	18:15	19:15

volwassenen	diversen	seizoen	niet-wijk	wo	18:00	19:00
volwassenen	fitness	seizoen	niet-wijk	ma	20:00	21:00
volwassenen	volleybal	seizoen	niet-wijk	do	20:45	22:15
jeugd	diversen	incidenteel	niet-wijk	wo	15:00	16:45
jeugd	diversen	seizoen	niet-wijk	wo	17:00	18:00
jeugd	diversen	incidenteel	niet-wijk	wo	20:00	21:00
Sportzaal Heer						
jeugd	volleybal	seizoen	wijk	di	19:00	20:30
jeugd	volleybal	seizoen	wijk	wo	18:30	20:00
volwassenen	volleybal	seizoen	wijk	wo	20:30	22:00
jeugd	volleybal	seizoen	wijk	vr	18:45	20:00
Jeugd*	gymonderwijs	seizoen	wijk	ma	13:30	15:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	do	09:00	12:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	do	13:30	15:00
volwassenen	gymnastiek	seizoen	wijk	ma	20:00	21:00
jeugd	overgewicht	seizoen	niet-wijk	ma	19:00	20:00
Jeugd*	gymonderwijs	seizoen	wijk	ma	15:00	17:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	di	08:00	17:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	wo	08:00	17:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	do	15:00	17:00
jeugd	gymonderwijs	seizoen	wijk	vr	08:00	15:00
volwassenen	fitness	seizoen	niet-wijk	do	19:00	20:00
volwassenen	diversen	seizoen	niet-wijk	di	20:30	21:30

* M.i.v schooljaar 2014-2015 komen te vervallen

8.4 Kaart binnensportaccommodaties



8.5 Verslag Klankbordgroep Sport 28 oktober 2014

In het stadhuis heeft op 28 oktober de eerste bijeenkomst van de Klankbordgroep Uitvoeringnota's Sport plaatsgevonden, onder leiding van voorzitter Karin Munnichs, Gemeente Maastricht.

1. Opening

Karin Munnichs opent en zit de avond voor. Er zijn 13 personen die zich hebben aangemeld. Er is een goede variatie aan diverse mensen en met verschillende achtergronden. De avond bestrijkt twee thema's, enerzijds de toekomst met betrekking tot de binnensportaccommodaties en anderzijds de tarieven. De nadruk zal met name op de binnensportaccommodaties liggen. A.s. donderdag wordt tijdens het Sportcafé dezelfde presentatie gegeven. Deze avond is bedoeld om te klankborden en om informatie op te halen. Er wordt een verslag gemaakt en deze gaat bewust naar de raadsleden, om hun kennis te laten nemen van de verkregen input van de klankbordgroep.

2. Mededelingen

Eric Kemperman (binnensport Boksschool) heeft zich afgemeld. Bert Hermes (binnensport voorzitter Vc Jokers) heeft zich afgemeld.

3. Kennismaking

Van links naar rechts aan tafel stellen de aanwezigen zich kort voor;

- Karin Munnichs, beleidsmedewerker Bewegen, Sport en Recreatie
- Ellian Siemers, consultant Hospitality Consultants uitvoering Tarievennota
- Joop Scherpenzeel, senior consultant Hospitality Consultants uitvoering Tarievennota tevens projectleider
- Harry Bakels, namens de Maastrichtse zwemverenigingen
- Frans Verhaegen, binnensport Boksschool
- Henk Aarts, binnensport Jokers Volleybal
- Lou Gulikers, binnensport
- Joop Riekers, volleybalclub Maastricht
- Harry Oomen, docent LO en KVLO
- Simon Duindam, binnensport, BC Kimbria en onderzoeker rekenkamer
- Sjef Eijmael, ongeorganiseerde sport, Mountainbike vereniging
- Ed Albertzs, buitensport en secretaris RKSv Heer
- Jean Boelen, voorzitter personeelsvereniging en (social club) Mercedes-Benz
- Marco Delahay, penningmeester personeelsvereniging en (social club) Mercedes-Benz
- Mark Balk, extra Leisure, eigenaar bedrijf sport evenement-management
- Jo Michielsen, buitensport, RKVVL, polaris voetbal Sportpark West
- Jean Clerx, teammanager beleid sport

Zoals zichtbaar is vertegenwoordigen diverse mensen uit verschillende hoeken een rol in deze klankbordgroep.

4. Doel, opzet en verwachtingen Klankbordgroep

Joop Scherpenzeel geeft aan dat de klankbordgroep onderdeel uit maakt van het project Tarievennota en Binnensportaccommodaties, zoals ook beschreven is in het plan van aanpak voor de gemeente. Deze bijeenkomst kan gezien worden als een representatieve vertegenwoordiging van verenigingen. Het is van belang om de groep van het begin tot het einde mee te nemen in het project; waarom, hoe en wat voor gevolgen de uitvoering van een nieuw tariefstelsel.

Tijdens de tweede bijeenkomst zal meer detail zijn op het advies wat Hospitality Consultants gaan geven. Er is gekozen voor de kostprijs georiënteerde aanpak, daarover in de presentatie meer. Geluiden uit de klankbordgroep worden meegenomen naar het college en de raad.

Uit de groep komt de vraag of er al een plan ligt? De gemeente geeft aan dat het voor beide onderwerpen voorstellen betreft, welke gepresenteerd worden. Voorstellen voor de binnensport worden dadelijk gepresenteerd. Voor de tarievennota zal ingegaan worden op de aanleiding, noodzaak, bewustwording en de methoden. Er is voor zowel de binnensport als voor de tarieven (nog) geen besluitvorming geweest, m.u.v hetgeen reeds is opgenomen in de sportnota.

Vanuit de klankbordgroep wordt de vraag gesteld hoe groot de invloed is van de klankbordgroep. Karin Munnichs geeft aan dat de besluitvorming bij de raad ligt.

Jo stelt de vraag hoeveel speelruimte er nog is aan bedragen voor de buitensport. Jean Clerx geeft aan dat Maastricht Sport de uitvoeringsorganisatie is. Er is 800.000 euro te kort en dat is het uitgangspunt. Wat de speelruimte is komt in de presentatie nog naar voren.

Simon merkt op dat de pot groter is dan het budget aangeeft, tarieven zijn een slot. Sport en bewegen heeft integrale benadering. Zowel in natura als in cash wordt de pot groter, je kunt organisatie uit andere beleidsterreinen halen. Daarnaast kunt je meer gebruik maken van een kunstgrasvelden.

Harrie vraagt of de tarieven nooit kostendekkend zijn. Joop Scherpenzeel geeft aan dat de tarieven meestal niet kostendekkend zijn. Maar er zijn gemeenten die waar dat niet voor geldt bij bijvoorbeeld private tennisverenigingen.

Harrie Oomen reageert dat sport als middel bekend is, maar het gaat om de sportstimulering en hoe je dat gaan verbinden. De nadruk ligt op het integrale vraagstuk.

5. Proces en planning

Voor deze week staat de klankbordgroep en het sportcafé gepland. Op basis hiervan wordt er een kaderstellende notitie ontwikkeld. De raadcommissie is 10 november en de besluitvorming in januari 2015. De definitieve datum voor de besluitvorming is nog niet bekend. Er is nog een projectgroep samengesteld, bestaande uit gemeentelijk betrokken partijen. Zij hebben om de vier weken overleg.

6. Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties

Karin Munnichs geeft de presentatie. Simon vraagt of de afstand van 1000 meter tussen een basisschool en een gymzaal, hemelsbreed, te maken heeft met de wettelijk taak? Karin Munnichs geeft aan dat kinderen dicht bij school moeten kunnen gymmen maar dit niet direct te maken heeft met de wettelijke taak maar kom uit de structuurvisie van Maastricht.

Harrie Oomen maakt de opmerking dat hetzelfde verhaal van het Mulier Instituut al in 2012 in de krant heeft gestaan. We weten dit dus al lang, maar doen er niets aan. De noodzaak is aanwezig om nu fors in te grijpen. Jean Clerx geeft aan dat in 2012 de bezettingspercentages met de specifieke zalen er niet zo in zaten. Daarnaast is er een nieuwe portefeuillehouder die aan de slag is gegaan. Momenteel is het erger dan toen berekend.

Na de presentaties zijn de volgende reacties gegeven:

- Harry; opmerking; achterstallig onderhoud die we toch in stand houden. Moeten we niet inhaalslag maken en al het achterstallig onderhoud weg te halen. Animo om ze te gebruiken dan daarmee te verhogen. Maar blijven zitten en door modderen blijft het probleem.
- Jo geeft aan 'in theorie' veel gehoord te hebben tijdens de presentatie. Daarbij is hij benieuwd naar de vertaling van de Tarievennota.
- Mark plaatst de opmerking dat hij het nodige snijwerk begrijpt, maar dat hij graag ook de andere kant op zou willen denken. Bijvoorbeeld hoe we het kunnen gaan invullen, hoe we de vraag moeten stimuleren en koppelingen maken (WMO).
- Marco vraagt in welke kosten het hem nu zit. Karin Munnichs geeft aan dat het een combinatie betreft van meerdere vlakken. Denk hierbij aan apparaatskosten, onderhoud, schoonmaak, personeelskosten etc. Door Marco wordt de vraag gesteld of het niet mogelijk is dat de leden alles zelf gaan doen en om privatisering als optie mee te nemen? Karin Munnichs merkt

daarbij op dat je wel afhankelijk bent van verenigingen. Je hebt vrijwilligers en een bestuur nodig.

- Jean geeft aan dat het een klinische en begrijpelijke analyse is. Maar wat als we van 2 naar 3 uur bewegingsonderwijs per kind gaan? Gaan we dan de hallen weer opknappen? Jean Clerx geeft aan dat het rijk bepaald, maar dat het financieel niet mogelijk is om naar 3 of 4 uur te gaan.
- Sjef geeft aan dat het achterstallig onderhoud een proces van jaren is, maar een groot probleem waar we nu in zitten. Partners van sportaccommodaties zoeken om zalen te delen zou goede optie kunnen zijn. Aansluiting zoeken bij professionele sport kan misschien ook. De provincie heeft hier ook geld voor over. Misschien dat je het budget daarmee kunt vergroten. Van belang is om op een efficiëntere manier gebruik te maken van de sportaccommodaties.
- Simon plaatst de opmerking dat de huidige cijfers typisch zijn voor een krimp gemeente. De oplossing is om zoveel mogelijk te sluiten om weer nieuwe accommodatie neer te kunnen zetten. Dan ren je niet weg van de achterstallige kwaliteit. Privatisering zou ook meegenomen moeten worden. Als door kwantiteit weg te halen en meer kwaliteit geeft, dan is dat wel een oplossing.
- Harrie Oomen merkt op dat de oorzaak van de lage bezettingsgraad in vergelijking met andere gemeenten, niet in de krimp zit. Het komt door de sportdeelname. Er is een lage sport stimulering, er wordt veel gericht op accommodaties. Het draait om trends & ontwikkelingen, laterale verbanden zoeken, parken ombouwen tot bruisende parken. Daarvan is de Genneper Parken in Eindhoven een voorbeeld.
- Frans geeft aan dat de kwaliteit van het sportaanbod belangrijk is en niet alleen de accommodaties. Het gaat om een goede manier les geven en de stimulans is van belang.

Samengevat ligt de nadruk stimulering van de vraag, (samenwerkings)partners, meer snijden en meer kwaliteit. Na een korte pauze wordt de bijeenkomst hervat.

7. Tarievennota (Joop/Ellian)

Joop Scherpenzeel geeft de presentatie. Er wordt opgemerkt dat de dekkingpercentage binnensport en buitensport verkeerd om staan. De juiste cijfers zijn buitensport 19% en binnensport 53%.

Frans plaatst de opmerking dat de bedragen in Beek anders zijn en niet zijn meegenomen bij Sittard-Geleen. Karin Munnichs geeft aan dat Beek een andere/kleinere gemeente is.

Na de presentaties zijn de volgende reacties gegeven:

- Sjeff stelt de vraag of het tarievenstelsel in een keer gehanteerd gaat worden of gefaseerd? De gemeente geeft aan dat de opdracht ligt om in het nieuwe verenigingsseizoen 2015-2016 de tarieven door te voeren.
- Mark vraagt in hoeverre er rekening gehouden wordt met nieuwe sporten, zoals urban sports, het sporten in openbare ruimten. De gemeente geeft aan dat dit in 2016 meegenomen gaat worden en daar naar gekeken wordt.
- Jo geeft aan dat hij onaangenaam verrast is en bang is voor hetgeen wat er gaat komen. Zij zijn als club al geconfronteerd met wegval van accommodaties, of we daar in de politiek nog iets mee moeten doen is geeft hij als aandachtspunt mee.

8. Vervolg afspraken

Bij het einde van deze avond is besloten om bij de volgende Klankbordgroep hoofdzakelijke de tarievennota te behandelen. Dan wordt besproken wat het concreet gaat betekenen.

De tweede bijeenkomst wordt binnenkort gepland, zeer waarschijnlijk zal deze in de week van 8-15 december gaan plaatsvinden. Hierover wordt nog bericht.

Het verslag inclusief de twee presentaties worden via de e-mail verstuurd naar iedereen. Van belang is dat het een verslag is waar iedereen zich in moet kunnen herkennen.

Zoals aangegeven is a.s. donderdagavond om 19.30 uur het Sportcafé waar iedereen voor uitgenodigd is. De bijeenkomst vindt plaats in de Businesslounge van MVV. Tijdens die bijeenkomst ligt net als

vanavond de nadruk op binnensport. De wethouder is donderdag aanwezig, Hij neemt geen zitting in de klankbordgroep.

9. Rondvraag

Jo maakt kenbaar dat hij het prettig zou vinden als bij de volgende bijeenkomst in december het concept Tarievennota bij de uitnodiging/agenda verzonden kan worden. Zowel Karin Munnichs als Jean Clerx geven aan dat dat afhankelijk is hoe ver het plan is en of de inhoud ook daadwerkelijk naar buiten mag. Op voorhand wordt toegezegd dat de presentatie die dan wordt gebruikt wel vooraf gemaïld kan worden.

10. Sluiting

Iedereen wordt hartelijk bedankt voor zijn aanwezigheid en inbreng.

8.6 Verslag Sportcafé 30 oktober 2014

Wethouder André Willems opent het Sportcafé.

Sport is voor het bestuur van Maastricht een belangrijk thema. De komende tijd moeten maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de sport toekomstbestendig is. De deelnemers worden uitgenodigd om hun mening te geven over de presentaties van deze avond. De opmerkingen worden daar waar relevant en mogelijk meegenomen in de besluitvorming.

Karin Munnichs (Gemeente Maastricht) presenteert de uitgangspunten met betrekking tot het toekomstbestendigheid van de binnensportaccommodaties (zie bijlage). Opmerkingen van de aanwezigen:

1. Is er in de plannen voor sluiting van accommodaties rekening gehouden met het soort sport dat wordt beoefend?

Ja, hiermee wordt rekening gehouden. Er is o.a gekeken naar het de gebruikte en beschikbare extra hoogte voor sporten die deze nodig hebben zoals: basketbal, volleybal en badminton.

2. Zijn er vastgestelde kwaliteitseisen voor de sportaccommodaties?

De kwaliteitseisen zijn reeds vastgelegd in de sportnota: schoon, heel en veilig. De invulling hiervan wordt in de nota nader gedefinieerd. Er wordt gewerkt binnen de beschikbare budgetten en aan de wettelijke voorschriften wordt voldaan.

3. Hoe verhoudt het sluiten van accommodaties zich tot de ambitie van Maastricht om mensen te stimuleren meer te bewegen?

De bezetting van de accommodaties neemt af, dit is een landelijke trend. We zien dat er meer wordt gesport/bewogen in de openbare ruimte. Ook verandert het aanbod aan activiteiten door bijvoorbeeld private aanbieders. We zetten via de activiteiten van Maastricht Sport in op meer bewegen voor met name kinderen, jeugd, ouderen en kwetsbare groepen. Ook met een toename van deelname van deze groepen is het noodzakelijk om het aantal binnensport accommodaties te verminderen.

4. Wordt aandacht besteed aan duurzaamheid van de accommodaties?

Ja, bij nieuwbouw wordt hier veel rekening mee gehouden. Helaas lenen niet alle oude accommodaties zich voor duurzame aanpassingen. Er wordt momenteel onderzocht of op een aantal binnensportaccommodaties zonnepanelen geplaatst kunnen worden.

5. Worden aanpassingen die zijn gedaan meegenomen naar een nieuwe accommodatie?

Wanneer sprake is van een verhuizing naar een nieuwe accommodatie, wordt in overleg gekeken naar de noodzakelijke aanpassingen.

6. Wordt in de berekeningen gebruik gemaakt van lesuren of klokuren?

Er is gebruik gemaakt van klokuren.

7. Veel jeugd sport tussen 18:00 en 19:30 uur. Deze lessen worden vaak gegeven door de oudere jeugd. Bij het verminderen van de accommodaties kan hier een capaciteitsprobleem ontstaan.

Het zal maatwerk vergen om alle verenigingen onder te brengen in de accommodaties. Om dit te bereiken gaan we in gesprek met alle gebruikers van de accommodaties die worden gesloten. Dit wordt als aandachtspunt verder meegenomen.

8. Kunnen de verslagen van de klankbordgroep worden ingezien?

De presentaties en de verslagen van de klankbordgroep en het sportcafé worden toegestuurd aan de verenigingen en aan de raadscommissie.

9. Wat doet Maastricht er aan om de trend van het dalend aantal sporters te keren?

Maastricht zet in op het verhogen van de deelname van met name kinderen, ouderen en kwetsbare groepen. Dit gebeurt hoofdzakelijk in buurten met een achterstand op de sport- en beweegdeename. Hiervoor is door Maastricht Sport een activiteitenaanbod ontwikkeld en zijn er gesprekken met zorgaanbieders opgestart. Daarnaast wordt gewerkt aan het inrichten van een beweegvriendelijke buitenruimte. In periode 2015-2016 wordt rondom dit thema een uitvoeringsnota opgesteld. Hiermee willen we inspelen op de veranderende behoeften van onze burgers.

Joop Scherpenzeel (Hospitality, interim en Search) presenteert de kaders die worden gebruikt bij het vaststellen van de nieuwe tarieven voor de binnensport en buitensportaccommodaties (zie bijlage).
Opmerkingen van aanwezigen:

1. Welk dekkingpercentage wordt gebruikt bij het vaststellen van de tarieven?

Wanneer het model is ingericht, is het aan het college/de raad om te bepalen welk dekkingpercentage wordt gehanteerd. Door het model te vullen met verschillende percentages worden de effecten hiervan zichtbaar. Op basis van deze simulaties kiest de Raad uiteindelijk voor het dekkingpercentage wat wordt gehanteerd in de doorberekening van de Tarieven.

2. Wordt rekening gehouden met de huidige tarieven?

Gedeeltelijk. Er wordt gebruik gemaakt van een kostprijsmodel bij het berekenen van de tarieven. Dit is het meest gangbare model voor tarief bepaling. Bij het vaststellen van het dekkingpercentage wordt gekeken naar de verhoging ten opzichte van de huidige tarieven en de gevolgen hiervan voor de gebruikers.

3. Bij de benchmark is gekeken naar de tarieven van de gemeenten Sittard-Geleen, Heerlen, en Brabant. Waarom niet naar de ons omringende gemeenten, zoals Meerssen, Lanaken en Eijsden?

Dit wordt onderzocht en meegenomen in het vervolg proces.

4. Kunnen de tarieven voor binnensportaccommodaties omlaag worden gebracht?

In de Sportnota staat dat de tarieven voor binnensportaccommodaties niet worden verlaagd. De scheefgroei wordt zou verminderd moeten worden door de tarieven voor de buitensportaccommodaties te verhogen. De vraag om, in afwijking van eerder vastgesteld beleid, een tariefsverlaging voor de binnensportaccommodaties door te voeren, is aan de Raad.

5. Is er aandacht voor de problemen die de clubs kunnen ondervinden bij het terugverdienen van deze tariefsverhoging?

Ja, hier is aandacht voor. In het tweede Sportcafé in december gaan we verder met elkaar in gesprek. Het kostprijs model is dan gereed en Hospitality heeft een voorstel voor een reëel dekkingpercentage uitgewerkt. Dit betekent dat de nieuwe tarieven voor het seizoen 2015-2016 dan bekend worden. Pas na besluitvorming door de Raad worden ze definitief verwerkt.

Karin Munnichs (gemeente Maastricht) licht het vervolgtraject toe. Op 10 november vergadert de raadscommissie. Op basis van het ontwikkelde model, de feedback van de klankbordgroep en de input van dit Sportcafé, neemt de commissie een besluit over de toekomst van de binnensportaccommodaties en de tarieven. Het besluit van de commissie wordt verwerkt in twee nota's. De nota 'toekomstbestendige binnensportaccommodaties' en de nota 'tarieven'. Halverwege december worden de twee nota's gepresenteerd in een tweede Sportcafé, waar wij met elkaar in gesprek gaan over de uitwerking. In februari 2015 stelt de raad beide nota's vast. Waarbij de uitkomsten van het tweede Sportcafé worden meegenomen.

Wethouder André Willems sluit de avond af.

Gemeente en verenigingen moeten samen verder werken zodat sport toegankelijk blijft voor iedereen. Tarieven mogen hiervoor geen belemmering zijn. Daarom is het jeugdsportfonds weer goed gevuld, zodat de tarieven geen struikelblok zijn voor sportdeelname voor kinderen. Voor wat betreft de tarieven doen we overigens niet aan cherrypicking. Maastricht gaat voor heldere tarieven, gebaseerd op een solide model. Voor wat betreft de accommodaties kunnen we niet op deze manier doorgaan. Door goed met elkaar in gesprek te blijven moeten we toewerken naar een goede invulling van de accommodaties die toekomstbestendig zijn.

Met dank aan alle deelnemers.